

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD. ANUL 55. No. 46
1940. február 28., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

31 aradi vállalat

költözött el az utóbbi két esztendőben a városból. Ezt a megállapítást az egyik aradi parlamenti képviselő tette munkatársunknak, a mezőgazdasági szenátori csoport tagja, az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke, — egyszerűen még csak nem is szakmai iparosember, hanem maga is gondolkodó szemlélője az eseményeknek, a jelenségeknek, amelyek két év óta ennek a városnak életében megnyilatkoznak. De végre is valaki szövegétette, hivatalos részről: olvasvalaki, akit nem lehet emiatt semmiféle a kérdéshez nem tartozó gyanúval illetni. Tömegesen menekültek el a különböző kereskedelmi és ipari vállalatok Aradról és ennek a jelenségnek egyre súlyosabb következményei hátráltak rá, aradiakra, pusztán abból az egyszerű tényből, hogy két év alatt ennyi iparvállalat hagyta el a város területét. Megszüntették az ipari felügyelőség intézményét, elrendelték Aradról a már évekkal ezelőtt részben elhelyezett vasutigazgatóságnak még itthagytott osztályait, leépítették a munkügyi intézményeinek felügyeleti szerveit és egyik évről a másikra egyre inkább úgy nézünk ki, mint az egykori aradi vasutigazgatóság modern, kétemeletes, korszerűen épült palotája, melyet egyenesen vasutigazgatóságnak terveztek és építettek meg egykoron, hogy évről-évre egyre jobban eláruljon, elszegényedjék, mint az olyan öreg angol családi várkastély, amelybe már csak az ősök szellemei járnak kísértetni.

Ideje, hogy Aradváros és a megye lakosságának ez az általános életkérdése az illetékes kormánykörök elé kerüljön. Híradásunk szerint, amely az Aradi Közlöny legutóbbi számában jelent meg, Tatarescu kormányelnök éppen ma, szerdán hallgatja meg a jelentést, amelyet erről a szomorú jelenségről eléje terjesztenek. Szébb lett volna ugyan, ha számos kamarai, vagy szenátusi képviselőnk közül egyszerre többen szövegétettek volna már eddig is a törvényhozás valamelyik házának országos nyilvánossága előtt mindazokat a jelenségeket, amelyeket a város és a megye gazdasági, ipari, kereskedelmi és kulturális közéletében az adminisztrációs közmunkaterületeken éppúgy, mint a szakkamarák munkamenetében ugyanúgy megfigyelhettek, mint ahogyan erre módja van és volt e város minden egyes dolgozó polgárának, hiszen a tények megfigyelése, az okok megvilágítása csak hozzásegíthette volna a felelős tényezőket az egészségtelen folyamatok megállításához, kiküszöböléséhez. Valljuk be, bizony nem történt semmi sem ebben az irányban a felelős szakmai tényezők részéről. Közállapotaink városi viszonylatai ezért még kevésbé lehettek alkalmasak rá, hogy csábító alkalomnak lássék új ipari, vagy kereskedelmi vállalatok létesítése Aradváros területén. Hiszen semmiféle motívumot még nagyítóüveggel sem lehetett felfedezni mindmáig annak indoklására, amely ilyen nagyobb tökebefektetést, beruházást a vállalkozói szellem és a lukratív elhelyezkedést mindig kereső tőke részére csábítólag biztosíthatott, vagy csak ígért volna. Ezzel szemben a jelenségeknek egész sora járult ahhoz, hogy más városokkal szemben az aradi helyzet kirívóan barátságtalannak mutakozzék a tárgyilagos összehasonlításoknak során. Ime, ezek a nagyjában körvonalazott okok indították a vállalkozóink magántőkéinek elkeseredett mobilizációját; az ipari és kereskedelmi exodusát vállalatainknak, amelyek természetesen olyan vidékek felé költöztek, amelyek külön is előnyökkel ígérték részükre az egyébként költséges helyváltoztatásért.

Nyilvánvaló, hogy ezzel a módszerrel rövid pár év alatt gyorsan elfalusiódhatnánk, ha komoly nemzetgazdasági okok nem kényszerítenének rá minden felelős tényezőt, hogy vessen

Viipuri romhalmazzá változott

Tovább halad előre a szovjetsapatok offenzívája — Angol-norvég tengerészeti egyezmény készül — Meghosszabbítják a nyugati erővonalakat

Angol pilóták berlini, német repülők párisi „repülősetája”

Helsinki. (Rador.) A finn hadvezetőség jelentette: A finn csapatok kiűritették a karéiai földszoroson Kojvito szigetét. A földszoros nyugati részén a finnek visszaverék az oroszok támadását. A keleti részen csend uralkodik, a kuhnói szakaszon a finnek az ellenséget támaszpontjait üzték vissza. A finn légierők sikereket értek el. A légvédelmi tüzérség 5 gépet lelőtt. A szovjetsapatok rendkívül heves támadást indítottak Petsamotáján, mivel Leningrádban az a hír terjedt el, hogy az angol tengeri haderő bombázni készül Petsamot és az angolok csapatokat akarnak partra szállítani a finnek megsegítésére. A finnek visszaverték az orosz támadásokat és sok orosz

bombavetőt lelőttek.

A Reuter ügynökség jelentette, hogy a kolvistól finn ütegek elvesztését súlyos bálnak tekintik Finnország szempontjából. Ezek az ütegek tudták ugyanis eddig távol tartani a szovjet hadihajókat és ezek akadályozták meg minden partraszállítási kísérletet a Mannerheim-vonalak mögött. Az oroszok több ízben megkísérelték, hogy a finn öböl mentén átkeljenek, de a kolvistól erődök ezeket a kísérleteket mindig megakadályozták. A finnek és az oroszok ezen a frontszakaszon jelentékeny erősítéseket kaptak. Eddig nem érkezett hír arról, hogy az oroszoknak sikerült volna a második finn védelmi vonalon áthatolni. Rador.

Szovjetröpiratok esője a finn vonalakra

Páris. A Havas-ügynökség tudósítója jelentette, hogy a vörös hadsereg megalapításának évfordulóján a szovjetrepülő röpíratokat dobálták a finn vonalakra és ezekben felszólítják a finneket, hogy adják meg magukat, mert minden ellenállás haszontalan. Az oroszok azt állítják, hogy a Mannerheim-vonalat áttörték és az ut Viipuri felé nyitva áll előttük. Finnország ki van éhezve és a Kuusinen-kormány biztosítja az ország békéjét és boldogságát. A stockholmi Tidningen című lap megállapítása szerint ezek a röpíratok semmielőle hatást nem váltottak ki. A valóság az és ezt minden finn katona tudja, hogy az oroszok halottakban és sebesültekben eddig 300 ezer embert vesztek és jóval több a halottak, mint a sebsültek száma. Több mint ezer rohamkocsi és 500 repülőgép megsemmisült. A mérleg tehát rendkívül súlyos az oroszok szempontjából, mert 1914-ben november-től 1915. áprilisáig a cári hadsereg vesztesége 500 ezer ember volt. (Curentul.)

Tanner finn külügyminiszter csalódott a külföldi segítségben

Helsinki. Tanner finn külügyminiszter az újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az orosz offenzíva semmiféle előrehaladást nem tett volna, ha a külföld már hónapokkal ezelőtt segítséget nyújtott volna Finnországnak. A finnek remélik, hogy most már a szavakat gyorsabban követik a tettek, mint eddig.

— Kaptunk anyagi segítséget különböző országokból, mindez azonban nem elég és a segítség nem volt elég gyors.

Majd a finn külügyminiszter csalódottságát kifejezésre azért, mert az amerikai kormány Finnország kölcsönkérését úgy kezelte, mintha béke volna. Kijelentette, hogy a finn katonai ellenállás nem vezethető vissza semmiféle harmadik hatalom befolyására, vagy nyomására. Finnország az ellenségeskedések kitörése előtt ígéretet sem kapott más hatalmaktól, hogy segélynyújtásban részesítik. Még most sem utasít el azonban valamely olyan közvetítő akciót, bármely oldalról jöjjön is az. Finnország biztonságának azonban nem szabad veszedelemben forogni. Másrészt akár elő se teriessék a közvetítő javaslatokat. (Rador)

Murmanskba érkezett a szovjet-admirális

Amszterdam. Moszkvai jelentés szerint a semleges körök összefüggésbe hozzák Kuzmetov Murmanskba való érkezését a szovjet hadiflotta hadiállapotba való helyezésével. Ezt az intézkedést hír szerint azért rendelték el, mert a Kreml ebben az övezetben esetleges fenyegetéstől tart.

Anglia nem óhajt beavatkozni

Páris. (Rador.) A L'Oeuvre azon véleményének ad kifejezést, hogy a német birodalom fel fogja szőlítani a skandináv államokat, szakszának meg minden kereskedelmi összeköttetést Angliával és tiltakozzanak továbbra is a Finnország számára küldendő csapatok partraszállítása ellen. Az angol hadiflotta meggátolja Németországot abban, hogy légi és tengerészeti támaszpontokat kérjen a skandináv államoktól.

véget ennek a fenyegető folyamatnak, s mert bizonyos, hogy Arad földrajzi fekvése csak kincset érő előny egy reális gazdaságpolitikához zárt programjában, megfelelő szakemberek kezébe tegye le a létkérdéseink megoldásának, belső problémáink sürgős orvoslásának ügyét. Arad nagy kérdése: a legilletékesebb szakértő elé kerülnek a mai napon, aki minden bizonnyal

felismeri ennek a nyolcvanezer lakosú, kiterjedt vidéki kerülettel rendelkező városnak súlyos baját s mint a jó orvos, egy pillanatot sem fog habozni, ha kell, hogy megtegye a legszükségesebb intézkedéseket, amelyek könnyíthetnek helyzetünkön és megadják mielőbb az egészséges gyógyulás és ezt követően a megérdemelt fejlődés lehetőségeit.

A Le Journal felszólítja az északi államok külügyminisztereit, hogy közvetítsenek Finnország és a szovjet között, mert csak ilyen módon lehet az északi államok békéjét helyreállítani. Munch, Koht és Günther eléggé tapasztalt diplomata, hogy ne hagyjanak magukra olyan politikát erőszakolni, ami nem felel meg az északi népek érzelmeinek.

Arra a kopenhágai hírről, hogy a skandináv államok esetleg hajlandók lennének közvetíteni az orosz—finn viszály ügyében, a Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy Anglia egy ilyen tervvel szemben természetesen módon tartózkodó magatartást tanúsítana. Anglia nem csatlakozna ilyen akcióhoz és az angol kormány nem is tett eddig semmiféle közvetítési javaslatot a finn háború kitörése óta. Az ideérkezett legutóbbi hírek nem is alkalmasak arra, hogy kedvező ísmeret lehessen feltételezni egy ilyen akciónak, legalább is ezidőszáig. Ha angol hivatalos körök egy ilyen közvetítő akció támogatnának, azt ellenséges oldalról esetleg úgy tüntetnék fel, mintha ezzel Anglia nyomatékosan jelezne egykoron a finnnek, hogy Finnország mondjon le jogairól. Viszont, ha Londonban az ilyen kezdeményezés ellen foglalnának állást, úgy tüntetnék fel, mintha a brit birodalomnak érdeke volna meghosszabbítani az északi ellenségeskedéseket a saját céljai szolgálatában. Ilyen körülmények között Anglia minden kezdeményezéstől távol kíván maradni. (Rador.)

Az olasz és a szovjet-sajtó állásfoglalása

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia a demokráta hatalmak, Franciaország, Anglia és az Egyesült-Államok hegemoniája ellen emel szót. Ezek az országok más hatalmak kárára óriási előnyöket biztosítottak maguknak, holott a szegény országok lakosságának szaporodása és munkája ugyanilyen előnyökre jogosítaná fel őket. A lap szerint ezek a hatalmak a világ nversanyag készletének legnagyobb részét birtokolják gyarmataikon. Bányákból aranyat nyernek, nversanyagaikat s az abból készített gyártmányokat magas áron adják el és így pénzük értékállóságát biztosítva, uralkodnak a világ pénzügyi piacán. Természetesen, hogy ilyen módon sok országra gazdasági és politikai befolyást gyakorolhatnak. Végül a lap leszögezi, hogy a különböző országok között uralkodó egyenlőtlenség oka az erőzetlenségnek.

A Német Távirati Iroda leküzd a Pravdának azt a cikkét, amelyben megcáfolják a külföldi hírszolgálati irodák jelentését arra nézve, hogy a Szovjetunió támadásra készült a Közelkeleten Oroszország nem létesített erőtmenyeket a Kaukázusban, de Anglia és Franciaország viszont Kas és Adagán környékén énti az erődtményeket. A francia hírszolgálati irodák jelentették, hogy angol tisztek és mérnökök Drinápoly és a szorosok környékén dolgoznak. Az közvélemény, hogy a Közelkeleten jelentős angol és francia haderőket vontak össze. A Pravda azzal vádolta Angliát és Franciaországot, hogy a hadszínteret ki akarják terjeszteni, de a Közelkelet nem alkalmas erre a célra. Palesztinában a lakosság franciáellenes lelkületre készült, Irakban hindu csapatokat használnak fel arra, hogy az országot elfoglalják, látható tehát, hogy a nyugati hatalmak rendkívül veszélyes játékot játszanak a Közelkeleten.

A tengeri háború eseményei

London. (Reuter.) Az angol fővárosban tegnap este az a hír terjedt el, hogy tegnap Wardó norvég kikötő előtti vizeken tengeri csata zajlott le, több torpedórombolóból és cir kájából álló angol és német halórajok között. Wardó norvég kikötő 75 mérföldnyi távolságra fekszik Petsamotól. Az angol hadihajók két német hajót elsüllyesztettek.

Berlin. A német távirati iroda jelenti: Azokról az angol forrásból eredő hírekről, amely szerint két német hadihajót elsüllyesztettek volna, hivatalos német helyen nem tudnak semmit.

Amszterdam. A Santos nevű 3840 tonnás svéd hajót elsüllyesztették az északi tengeren. Legénysejtnek 12 tagját megmentették, 30 ember azonban még hiányzik.

London. A Lord Maddy 5000 tonnás angol gőzöst megtorpedózták. Négy ember életét vesztette, harmincötöt megmentettek.

London. A Press Associated megerősíti, hogy azt a tengeralttjárót, amely elsüllyesztette a Lord Maddyt, egy angol hadihajó elpusztította. (Rador.)

Berlinig portyáztak az angol repülők

London. A legutóbbi 24 óra során angol repülők néhány sikeres légiportyázást végeztek. Így megjelentek Helgoland felett. Németország északi és nyugati partvidékén, míg

Hendave. (Rador.) Hivatalosan megállapították, hogy a Bamera nevű spanyol hajó, amely Vigo közelében február 19-én robbanás következtében elsüllyedt német buvárhajó torpedózta meg. Azt hiszik, hogy ezen a környéken egy görög hajót is elsüllyesztett ugyanaz a tengeralttjáró.

más repülők Közép-Németország felett és egészen Berlinig hatoltak el. Valamennyi repülőgép sértetlenül tért vissza kiindulási helyére. (Rador.)

Német repülőgépek Páris környékén

Páris. (Rador.) Tegnap este fél 9 órakor német repülőgépek jelentek meg Páris környéke felett, de a légvédelmi ütegek tüzelésére visszafordultak.

Meghosszabbították Belgium és Hollandia felé a Maginot- és a Siegfried-vonalat!

Páris. A Havas távirati iroda jelenti: Deladier miniszterelnök és nemzetvédelmi miniszter a legutóbb tartott minisztertanácson bejelentette, hogy a Hollandiával és Belgiummal szembeni védművek építése teljesen befejeződött. Ezek a védművek a Maginot-vonal folytatását képezik és egy gigantikus, áttörhetetlen védelmi vonalat alkotnak most már a La Manche csatornától a svájci határig. Az új Maginot-vonal az előretolt állások egész sorából áll. A tulajdonképpeni főerőd előtt a tankcsapdák, drótkadályok, robbanó mezők egész sora terül el. Franciaországnak kellő ideje volt ezt a nyugati erődművet is teljesen kiépíteni és ezért Franciaország a legnagyobb nyugodtsággal tekinthet minden fejleményre, mert egy áttörhetetlen védelmi vonal biztosítja Franciaországot az ellenség betörésétől. (Rador.)

A Reuter ügynökség hitelt érdemlő forrásból közli, hogy Németország a jelenlegi dán határon védelmi művek erősítésén dolgozik. Ez a

védelmi vonal keletről nyugat felé húzódik és 14—15 kilométernyire van a német—dán határtól. A nemrég kijelölt új védelmi vonal mentén és annak környékén lévő lakosságot felszólították, hogy legyenek készen arra, hogy lak helyüket, ha arra szükség esz, néhány óra alatt kiürítsék, ha arra magasabb parancsnokság utasítást ad. Politikai körökben úgy látják, hogy ennek a védelmi vonalnak kiépítése arra mutat, hogy Németország a jelenlegi dán—német határt véglegesnek tekinti a két állam között. A feltételek szerint ezek a védelmi intézkedések óvatossági jellegűek és arra az esetre szólnának, ha Németországot váratlanul észak felől érné angol, vagy francia támadás.

A Dán Távirati Iroda kijelenti, hogy nincsen tudomása arról, mintha Németország bizonyos erődtítéseket készítené a határ közelében, ahogyan azt Londonban közölték. (Rador.)

Angol-norvég tengerészeti egyezmény készül

London. (Rador.) Londoni mértékadó körökben úgy tudják, hogy néhány napon belül angol—norvég tengerészeti egyezményt kötnek. Az egyezmény következtében Nagybri-

tanniának módjában áll majd angol áruk szállítására norvég hajókat igénybe venni. Az angol kormány egymillió tonna ürtartalma norvég hajót kíván bérbevenni.

Személy- és teherautók BANLOC-GOODRICH duplavásznas autógumi
legtökéletesebb képenyei az utak királya. VERES LADISLAU BVL. REG. FERDINAND 47.
Kizárólagos képviselő: Telefon 27-56.

Roosevelt küldötte XII. Pius papa előtt

Myron Taylort, Roosevelt elnöknek a Vatikánhoz kinevezett külön követét kedden kihallgatáson fogadta XII. Pius pápa. Taylor átadta az elnök levelét, amelyet a Szentatyához intézett és amelynek tartalma a következő:

Szentatyám!

— 1939. október 23-án küldött levelében volt szerencsém közölni milyen nagy öröm számomra személyi követet küldeni a Vatikánhoz, hogy ezáltal a béke ügyéhez közösen hozzájárulhassunk és a szenvedéseket megszüntethessük. Szentséged volt szíves közölni velem, hogy választása Myron Taylorra esett, akit ezek után a különleges feladattal megbíztam. Külön követem személyi jóbarátom és benne a legteljesebb mértékben megbízom. Szentatyám jól ismeri azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a baba lutottak megsegítésének érdekében tettem azok felemelésére, akik politikai okokból hallék nélkül maradtak. Rendkívül boldog lennék, ha megtudhatnám, hogy ebben a kérdésben mi a Vatikán állásfoglalása és hogy ezután közösen a világ népeinek segítségére siethessünk. Megkértem Myron Taylor urat, hogy legszívesebben üdvözlémet hozza a világ katolikusága fejének tudomására, abban a reményben, hogy közös vallási és emberi ideálunk a béke helyreállításában a szabadság és valamennyi nemzet biztonságában csúcsosodik ki. (Rador.)

Hetven év óta Myron Taylor az első vatikáni nagykövete Amerikának

Vatikánváros. (Rador.) A nap eseménye Myron Taylor első látogatása, amelyet hét-

tőn tett a Vatikán államtitkárainál. Ezek a látogatások ugyanis azt jelentik, hogy a washingtoni Fehér Ház ismét felvette a közvetlen érintkezést a Szentszékekkel. Hetven év óta első ízben történt, hogy a Szentszék mellett szabályszerűen elismert amerikai követ átlépte a Vatikán kapuját és a megfelelő tiszteletadásban részesült. A Vatikán körében a legjobb benyomást keltette, hogy a bemutatkozó látogatást olyan gyorsan kitűzték a rendkívüli követ megérkezése után. Ez az eset példanélküli áll, mert az eddigi szokás szerint a Vatikánhoz kiküldött nagykövetek néhány nappal azután nyújtják át megbízó leveleiket, miután meglátogatták a vatikáni államtitkárt.

A szövetségesek sajtója Sumner Welles utjáról

Páris. (Rador.) A francia lapok a kopenhágai konferenciával és Sumner Welles európai útjával foglalkozva a következőket írják: A Petit Parisien megállapítja, hogy a konferencián a finn—szovjet konfliktus gyors megoldását óhajtották. Feltűnő tény, hogy néhány nappal ezelőtt Fritz Clausen, a dán nemzeti szocialista párt feje és Schleswig tartomány feje arra kérte a dán parlamentet, hogy a három skandináv állam kezdeményezzen békeközvetítést, amiből következtetni lehet arra, hogy Berlin befolysa érvényesül. A teret von Blücher német követ készítette elő, aki Ribbentropnal való tanácskozása után visszatért Helsinkibe és ott biztosította a finn kormányt, hogy Moszkva a legjobb indulattal viseltetik és most könnyen lehet békét szerezni.

Ami Sumner Wellesnek Mussolininél tett látogatását illeti, a Le Jour azt írja, hogy bizonyos körökben aggodalmat kelt.

rikai megfigyelő európai utazása. Vajon nem túlságosan korai-e még a béke iránti puhatóldozás? Köztudomású, hogy ugy Chamberlain, mint Hitler előre visszautasították.

A La Victoire emlékezteti Sumner Welles mindazokra a nyilatkozatokra, amelyeket Hitler tett Ausztria, Csehszlovákia és Lengyelország függetlenségéről.

A L'Oeuvre szerint az amerikai államférfi olaszországi utazása aggodalommal tölti el Berlint. Az a feltevése ugyanis, hogy Roosevelt elnök magáévá teszi a Vatikán politikáját.

Nagy hadianyag-rendelések Amerikában

Newyork. Az angol és francia beszerzési bizottságok közölték, hogy újabb nagyarányú repülőgép és más hadianyag rendelést adnak fel az Egyesült-Államokban. Hír szerint a rendelések végösszege meghaladja az egymilliárd dollárt. Ennek 75 százalékát repülőgépvásárlásra fordítják. (Rador.)

Hadizóna lesz Skócia északi részén

London. Az angol hadügyminisztérium Skócia Északparti részét hadizónának jelentette ki. Ennek következtében ezeket a területeket senki sem keresheti fel a katonai hatóságok engedélye nélkül. Az új hadizóna területén csak azok kaphatnak lakhatási engedélyt, akik igazolni tudják, hogy már régen ott laktak. (Rador.)

Az alkotmány második évfordulójának ünnepélyes eseményei Bucurestiben és Aradon

Bucurestiből jelentik: A II. Carol király alkotmány megszavazásának második évfordulóján a fővárosban nagy ünnepek voltak. Délelőtt a patriarhatuson ünnepélyes Te Deum volt, amelyen megjelent Nicodim patriárka, Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos, miniszterelnök, Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos, a NUF elnöke, a kormány tagjai, valamint a NUF vezető egységiségei. Az ünnepély alkalmával Vaida Alexandru és Georgescu Petre tábornok, a NUF nemzeti gárdájának parancsnoka beszédet mondtak. Ezek a beszédek a képviselőházban hangzottak el, ahol ekkor szentelték fel a NUF fővárosi szervezetének zászlaját. A zászlószentelés után az előkelőségek végignézték a fővárosi NUF-ak kulatok díszfelvonulását.

Az új alkotmány kihirdetésének két éves évfordulóját Aradon is, miként az egész országban impozáns külsőségek között ünnepelték meg. A délelőtti folyamán ünnepi Te Deumot tartottak valamennyi hitfelekezet templomában. Az ünnepi istentiszteleten résztvettek a hatóságok képviselői, valamint nagyszámú közönség. A görög keleti katedrálisban jelen voltak a katonai és polgári hatóságok vezetői, az Aradon állomásozó ezredek parancsnokai és törzstisztjei, a helyőrségi parancsnokok az élen. Megjelent az Istentiszteleten Stinghe Dumitru vezérkari ezredes, Arad megye prefektusa, Vlad Alexandru tábornok, polgármester, Cotioiu Romulus dr., a NUF aradvárosi tagozatának elnöke, Bejan Romulus dr. és Riscutia Moise alezredes, alpolgármesterek, Ionescu S. Petre vezető főügyész, Murgau Livius rendőrkész, valamint a többi hatóságok vezetői és az intézmények tisztviselői, valamint nagyszámú előkelőség.

Az istentisztelet után zenés díszfelvonulás ment végbe a katedrális előtt elhelyezkedett hatósági vezetőszemélyiségek előtt. A díszfelvonuláson katonai díszszázad, valamint a városi tisztviselők NUF egyenruhába öltözött csoportja vett részt.

Délután a Kulturpalota nagytermében nagyszámú közönség jelenlétében tartották meg az új alkotmány kimondásának emléknapi rendezett ünnepséget. Az ünnepélyen, amelyet a Nemzeti Újjászületés Frontja rendezett, dr. Ierican Nerva képviselő, vezérigazgató mondott gondolatokban gazdag beszédet. A gazdag műsor keretében szavalatok, ének, zene és táncszámok szerepeltek. Közreműködött az aradi 93-as gyalogezred zenekara, az

ipari liceum növendékei stb. A műsor befejeztével felolvasták azt a hódoló táviratot, amelyet a NUF aradi tagozata intézett Ófelségéhez az ünnep alkalmából.

A semleges európai államok szövetségét készíti elő Sumner Welles útja?

Roosevelt követének nyilatkozata a Mussolinivel folytatott tárgyalásai után — Amerika is elismeri az olasz-abesszin császárságot

Rómából jelentik: Sumner Welles amerikai külügyi államtitkár szerdán hagyja el az olasz fővárost. Az amerikai diplomata kedden magánkihallgatást folytatott Sir Percy Durrain római angol és Francois Poncet római francia nagykövettel. Von Mackensen német nagykövet és felesége kedden délután a német nagykövetségen tértan látták vendégül Sumner Welles.

A Daily Telegraph római tudósítója jelenti, hogy Sumner Welles római látogatása a Washington és Róma közötti jóviszony helyreállításának kétségtelen megnyilvánulása. Politikai körökben azt hiszik, hogy az Egyesült-Államok kormánya most már rövidesen jogilag is elismeri az olasz királyt, mint etiopiai császárt. (Rador.)

Az angol közvélemény nagy érdeklődéssel figyeli Sumner Welles európai útját. Az Evening Standard szerint az amerikai államférfiak Rómából történetesen elutazása arra mutat, hogy Mussolini mindennap meg akarja akadályozni, hogy a Szovjet leghengerelhesse Finnországot és az Egyesült-Államok is hön óhajtják, hogy a finn-orosz háború mielőtt véget érjen. Ugy tudják, hogy Kennedy, az Unió londoni nagykövete nemsokára visszatér Amerikából és meg fogja sürgetni, hogy az angol kormány fontoljon meg minden szükséges tennivalót.

A római Stefani-iroda jelentése szerint úgy a sajtó, mint a politikai körök rendkívül tartózkodnak minden kommentártól. Mussolini miniszterelnök és Sumner Welles találkozásával kapcsolatban. Roosevelt üzenetéről amerikai diplomáciai

Törvény készül a magyar kormányzó országglásának megörökítéséről

Budapestről jelentik: Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának huszéves országglása alkalmából Teleki Pál gróf miniszterelnök törvénytervezetet nyújtott be a képviselőházba, amelyben megörökíti a kormányzó történelmi érdemeit. (Rador.)

Szovjet-török megállapodás

Isztambul. (Rador.) A moszkvai és ankarai kormányok között megállapodás jött létre, amely szerint a határincidensek elkerülése végett a kaukázusi határ mindkét oldalán bizonyos távolságra visszavonják a katonai csapatokat.

körökben azt mondják, hogy egyszerű levélről van szó, amelyben Roosevelt kifejezi szívélyes érzelmeit Mussolini iránt. A levélben Welles Roosevelt személyes küldöttjeként akkreditálja. Alighoz Welles nem hozott magával konkrét javaslatokat, de a megbeszélések során, amelyeket Mussolinivel folytatott, felölték a konkrét kérdések egész sorát. Ugy tudják, hogy a finn probléma egyik legfontosabb részét képezte a megvitatott kérdéseknek.

Welles kedden délután nyilatkozott küldetéséről az amerikai újságírók előtt.

— Azért jöttem — mondta — hogy Roosevelt elnöknek az európai helyzetről jelentést tegyek és az erre vonatkozó adatokat Olaszországban, Németországban, Franciaországban és Angliában összegyűjtsen. Jelentésem, amelyet az elnökhöz írték a legszigorúbban bizalmas lesz és semmiféle terv nem áll fenn, hogy bármilyen kezdeményezést felajánljak Amerika részéről. Megemlítette ezután Welles, hogy Mussolini miniszterelnök meghívta a többi fővárosokban végzett látogatásai után ismét Rómába. Reméli, hogy erre meg lesz a lehetőség.

Ezután megkérdezték az újságírók, hogy lett-e valami ajánlatot Mussolini miniszterelnöknek? Ki jelentette, hogy ez nem volt tervbevéve és ez nem is tette meg.

Rómában azt hiszik, hogy Roosevelt egy európai semleges államok szövetségének tervét dolgozta ki, amely mindenképp előtti gazdasági alapon mindig erősebbé válhatna.

URANIA mindig az élen.

Telefonelővétel: 1232.

1 perccel
éjféltől

A FÉRJ KÖZBESZÓL

és a közönség 2 órán keresztül kacag, hahotázik és szórakozik a legszellemesebb francia pikantériájú sláger-vígjáték ragyogó, ötletes, humoros jelenetein!

A leghíresebb művészpár: **DON AMECHE** és John Barrymore
CLAUDETTE COLBERT, pompás alakítása.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órakor.

Ma világláger premier!

Jósika János báró az EME új országos elnöke

**Az új elnökség a nagytekintélyű magyar kulturegyesületnek az állam-
mal való viszonyát kívánja rendezni első évi munkaprogramja során**

Kolozsvár. Az Erdélyi Múzeum Egyesület vasárnap d. e. tartotta meg rendes évi közgyűlését az unitárius püspökség disztermében. A közgyűlésnek az adott különleges fontosságot, hogy ezen a közgyűlésen kívánták betölteni az egyesület elnöki tisztségét. Az elnöki emelvényen Jósika János báró, Koleszár László dr., Róth Hugó alelnökök, György Lajos dr. főtitkár, Kántor Lajos dr. titkár foglaltak helyet és a közgyűlést Jósika János báró nyitotta meg, akinek magasszárnyalású beszéde mély hatást váltott ki. Utána Kántor Lajos dr. titkár terjesztette be jelentését az egyesület 1939. évi működéséről.

Az 1939-es év — mondotta a titkár — az Erdélyi Múzeum Egyesület életében jubileumi év lehetett volna, mert az 1859-ik alapítási évnek nyolcvanadik évfordulója volt. Más intézmények talán szívesen álltak volna az alkalommal, hogy ünneplésekkel magukra vonják a figyelmet. Az EME számára eddig sem a külsőségek jelentették az örömlámpát, most is örömlámpát csak abból a belső meggyőződésből adódik, hogy a 80 esztendővel ezelőtt megindított egyesület céljaitól talán az 1939-ik évben is sikerült valamit végeredményében megvalósítanunk.

Ezután megemlítette Kántor dr., hogy az EME az elmúlt évben Clujon 23 népszerűsítő és 15 szakkonferenciát tartott, majd György Lajos dr. főtitkár az EME múlt évi kiadványait ismertette. Kristóf dr. indítványára a közgyűlés elfogadta, hogy elkészíteti az EME hivatalos folyóiratának név- és tartalommutatóját.

A tárgysorozat következő pontja a választmány kiegészítése volt. Az alapszabályok szerint ugyanis a választmányi tagokat 3 évre választják meg és 21 választmányi tag közül hét lemondott, de egyhangúlag ismét megválasztották őket.

Ekkor került sor a megválasztott elnöki szék betöltésére és a közgyűlés a választmány javaslatára egyhangúlag Jósika János báró alelnököt választotta meg az Erdélyi Múzeum Egyesület elnökévé. Jósika János báró a következőket mondotta:

— Köszönöm a közgyűlés megtisztelő bizalmát. Tisztában vagyok azzal, hogy az EME elnöksége nagy és súlyos kötelességek elé állt. Megilletődve foglalom el az elnöki széket, melyet nagynevű elődök töltöttek be előttem. Nem akarok most részletes programot adni, csak éppen vázolni, hogy az első feladatunk az állammal való viszony tisztázása. Tudom, hogy ezen a téren nagy alapítónk, gróf Mikó Imre, kinek szellemé mindig előttünk lebeg, ugyanezeket az áldozatokat meghozta volna az egyesület jövője érdekében. Végül itt a közgyűlés előtt szent fogadalmat teszek. Fogadom, hogy az intézmény magyar jellegét mindenek keresetül meg fogom védeni!

A közgyűlés nagy tapsal fogadta az új elnök beszédét, majd újból megválasztották

György Lajos dr. főtitkár, Kántor Lajos dr. titkár, Szabó Márton pénzügyőst, Tusa Gábor dr. ügyészt és Merza Gyula ellenőrt, míg Jósika bárónak elnökké történő megválasztása következtében megürült alelnöki tisztségre Tavaszy Sándor dr. református püspökhelyettes-főjegyzőt választották meg. A közgyűlés tárgysorozatának utolsó pontjaként Koleszár László dr. az orvostudományi szakosztály elnöke tartott érdekes előadást.

A kormány több, mint ötven százalékkal felemelte a magyar protestáns lelkészek államsegélyét

**A protestáns lelkészek lelkészei most már a katolikusokkal egyenlő
államsegélyt kapnak — A következő költségvetési évben is fenntartja
a kormány a felemelt államsegélyt**

Kolozsvárról jelentik: Megírtuk, hogy a kormány a protestáns egyházak és a Magyar Népközség közbenjárására megígérte, hogy a protestáns egyházak lelkészeinek államsegélyét egyenlővé teszi a katolikus lelkészek államsegélyével. Erre a célra a kormány 5 millió 600 ezer le rendkívüli hitelt szavazott meg a lelkész államsegélyek pótlására. A kormányzat ugyanakkor megígérte, hogy az új költségvetésben változatlanul fenntartja az egyeztetett államsegélyeket, ami azt jelenti, hogy a protestáns lelkészek az új költségvetési év megkezdése után is a felemelt államsegélyt kapják.

Most a napokban a kultuszminisztériumi vezérigazgatóság 4526—940. szám alatt, Bradisteanu aláírással ellátott hivatalos értesítést küldött

Varga Béla dr. unitárius püspök elnére. A hivatalos okmányban a minisztérium közli az államsegély felemelésének tényét. Arra kéri az egyházat, hogy február 20-ig terjessze fel a minisztériumhoz a szokásos hivatalos kimutatást, de már a felemelt államsegély kulcsa alapján. Ez az örömdíszes esemény azt jelenti, hogy a falusi lelkész 1700 le államsegély helyett ezentúl havi 3 ezer lelt kap.

Itt említtük meg, hogy a kolozsvári városvezetőség fenntartotta a kolozsvári kisebbségi egyházak múlt évi városi segélyét. A magyar egyházak eszerint ebben az évben is egymillió százezer lelt kapnak a várostól a kisebbségi iskolák fenntartásának céljaira.

Nem közvetít Németország a finn-orosz küzdőfelek között

Kopenhágából jelentik: A National Tiden- de berlini tudósítója határozottan cáfolja azt a hírt, amely szerint Németország ulabb békekötvetítési kísérletet tenne a finn-orosz viszály megszüntetése érdekében. (Rador.)

Harmadszor is Rooseveltet jelölik az USA elnökévé

Washington. (Rador.) Ugy látszik, hogy az Egyesült-Államokban eltérnek a hagyományoktól és Rooseveltet harmadszor is elnöknek jelölik. Több hetes kampány után Roosevelt pontos nyilatkozatot fog tenni szándékairól. Az amerikai lapok többsége azt a következtetést vonja le, hogy Roosevelt harmadikban is jelölteti magát és ha ez az elhatározása végleges lesz, a republikánusok között nem találkozik olyan ember, aki nehézségeket idézne elő. Általában az a vélemény, hogy az elnökválasztás inkább külpolitikai, mint belpolitikai kérdés lesz. Még ha sikerülne is megválasztatni jelöltjeiket, akkor sem valószínű, hogy a külpolitikában változás állna be.

Magasrangú japán tisztiek repülőgép-katasztrófiája

Tokióból jelentik: Pisso Ozoki dandárparancsnok és Visao Obada hadosztályparancsnok, valamint három repülőgép és egy katonai műszerész Hioto közelében repülőgépeszerelés közben következtében életét veszítette. A két tábornok a Mandzsukióban folytatott tárgyalások befejezése után visszatérőben volt a japán fővárosba. (Rador.)

MA PREMIER!

Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órákor.

Tropusi mámor a CORSO-ban

Ma szerdán indul a CORSO-mozgó az utóbbi évek legnagyobb és legszebb világremekével, a TROPUSI MÁMORRAL.

HEDY LAMARR

(az emigrált híres osztrák fegyvergyáros MANDEL, tündérszépességű felesége) ezen filmben egy saigoni indokínai félvér nőt játszik, aki francia

férfinek és behszülött asszonynak a gyermeke.

Két világ érzése, karaktere egyesül a csodaszép saigoni lányban és a két világ drámai harcot vív lelkében. Keleti misztikumának a rabja. Kelet minden alázatossága, rejtelmé és színelése van minden szavában és tettében, de vágyai Nyugatot ostromolják. Csak hogy Kelet kegyetlen nagy ur, szokásait, törvényeit megsérteni nem lehet és aki ezt teszi, életével fizet.

ROBERT TAYLOR

az amerikai gazdag aranyvilla ebbe a nőbe szeret bele. Egy jachtkirándulásra kerül INDOKINÁBA, az uttalan utak, a titokzatos Budha-templomok.

rejtelmek és misztikumok országába.

A rendezés Kelet füledt és szenvedélyekben gazdag világát csodálatos pompával szervirozza. Látiuk a gummi-ültetvények világát, Saigoni keleti forgatagát, a kikötőtől a kormányzó palotáig, a behszülött negyedétől, az előkelő orgiás-mulatáig. De csodálatosan szép kép az AMGKORWAT-i ősrégi sziklatemplom éjszakai istentisztelete.

Szenvedélyes és izzó ez a film, melyet mindenkinek, aki a SZÉPET és MŰVÉSZET szereti és emellett vágyik az izgalomra, meg kell néznie.

Bántffy Miklós népközösségi elnök közbenjárására:

A belügyminisztérium utasítására újra magyarul írhatják a helységneveket az erdélyi magyar napilapok

A cenzurahivatal visszavonta a román helységnevek használatára vonatkozó rendeletét

Bántffy Miklós gróf

kező napon már románul írták a helységneveket. Bántffy Miklós gróf, a Romániai Magyar Népkö-

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék ügyészségének cenzurahivatala két nappal ezelőtt elrendelte, hogy az összes olyan napilapok és hetilapok, amelyek a kolozsvári katonai ügyészség cenzurahivatalának működési területén jelennek meg, ezenül román nyelven kötelesek a romániai helységneveket írni. A rendelkezés értelmében a kolozsvári napilapok a következő napon már románul írták a helységneveket.

zösség elnöke, miután értesült a kolozsvári katonai ügyészség cenzurahivatalának kiadott rendelkezéséről. Bucurestiben — illetékes helyen — közbenjárt a rendelkezés felülgészítése érdekében. A közbenjárás eredménnyel járt és a kolozsvári cenzurahivatal utasítást kapott a belügyi kormányzattól a kérdéses rendelkezés visszavonására. Ez már meg is történt és így — miután egy napig románul írták a kolozsvári lapok a helységneveket — az elmúlt nap már újra magyar helységnevekkel jelentek meg.

Aradra a belügyminisztérium vonatkozó országos körrendelete kedden, az alkotmány második évfordulójának napján érkezett meg az aradi prefektúra sajtóosztályára. Az Aradi Közlöny hasábjain tehát ma már újra anyanyelvünknek megfelelő módon, magyarul írjuk a tudósításainkban, jelentéseinkben előforduló helységneveket.

Peirescu, az Astra-gyár fegyverkezési osztályának vezérigazgatójának kihallgatására került sor, aki különböző kérdéseket világított meg. Valószínűleg szóról-szóra gyorsírással jegyezték meg. Auschnitt ügyvédje utján több kérdést intézett a tanuhoz, aki közölte, hogy Max Auschnitt mindig azon a véleményen volt, hogy a fegyvergyártást máshol és ne a Resica-műveknél végezzék és azt szerette volna, hogy a Resica csupán a nyersanyagot és fegyveralkatrészeket szállítsa. A tanu ezután azt is ismerte, hogy a Resica-műveknél az a vélemény uralkodott, hogy a külföldön történő fegyvervásárlások mellett minél hathatósabb legyenek a bejötti fegyvergyártást, amelyet fokozni kívántak. Auschnitt azonban azon a véleményen volt, hogy a fegyvereket külföldön vásárolják.

Vasilescu Noara védő: Előfordult vajha is, hogy Auschnitt ellenezte volna, hogy a Resica-művek fokozzák a fegyvergyártást?

Tanu: El kell ismerjem, hogy nem tiltakozott a befektetések ellen, amelyek nagyok voltak a kapott rendelkezésekhez mérten.

Az újabb tanu kihallgatásának megtörténte előtt Vladescu ügyvéd szót kért arra vonatkozólag, hogy az egyik tanu beteg. Ezzel kapcsolatosan az ügyvéd a vonatkozó perrendtartás 158. szakaszának alkalmazását kérte, amely előírja, hogy adott esetekben egy bírót kell delegálni, a beteg tanu kihallgatására. Kérte, hogy a törvényszék rendelje el a fenti intézkedést és a delegált bírót keresse fel a betegnek Malaxa, mert vallomása nélkülözhetetlen a per folyamán. A Resica-művek részéről tiltakoztak az ellen és hangsúlyozták, hogy könnyen lehetséges, hogy a perbeszéd elhangzása előtt felgyógyul s megjelenik a törvényszék előtt. Az ügyész is ejtenezte, hogy Malaxa a lakásán hallgassák ki, majd a törvényszék elutasította a védő ezen indítványát.

Niculescu Gh., a Resica kereskedelmi ügyosztálya igazgatója kihallgatja ki a törvényszék, majd több tanu lényegtelen valomástétele után a tárgyalást az előrehaladott idő miatt berekesztették.

Malaxa mérnök kihallgatására is sor kerül az Auschnitt-perben

Számos kihallgatásra rendelt tanut pénzbírsággal sújtottak távollmaradásuk miatt az elmúlt-napi tárgyaláson — Érdekes vallomások a Resica-művek nyersanyag-gazdálkodásáról

Max Auschnitt nagyiparos bünperének tegnapi tárgyalása alkalmával megállapítást nyert, hogy több olyan tanu, akik ellen elővezetési parancsot adtak ki, hiányzott. Ezért a törvényszék nyomban ötöt ezer leire bírságotl meg azon végrehajtó szerveket, amelyek nem fogadtasították az elővezetést, vagy nem kézbesítették ki kellő időben az idézéseket és elrendelték a hiányzó elővezetését.

A tegnapi tárgyalás alkalmával az első tanu Ion Popovici tábornok volt, aki elmondotta, hogy 1920. óta ismeri a Resica-művek működését. Az elmúlt években, 1932. óta hat-hétszer járt a gyárban, ahol a katonai rendelkezések lebonyolítását vizsgálta felül.

Banescu ügyész: Van-e tudomása a tanunak azokról a dolgokról, amelyekkel most Max Auschnittot vádolják?

Tanu: Nincs.

A Resica-üzem részéről Marinescu Bojinin ügyvéd intézett kérdést a tanuhoz, akitől az iránt érdeklődött, hogy milyen beosztása volt aktív szolgálata idején. Ion Popovici közölte, hogy tüzérségi tábornok volt s tagja volt a nagyvezérkarnak is. Constantin Orghidan mérnök tanuvallomásában elmondotta, hogy igazgatósági tagja volt a Resica üzemnek és olyan esetekben, amikor Max Auschnitt külföldön tartózkodott, ő töltötte be helyét.

Vasilescu Noara védő azon kérdésére, hogy ilyen esetekben kövennie kellett-e Max Auschnitt utasításait, a tanu kijelentette, hogy nem, mert mindenkor saját belátása szerint intézhette és intézte tevékenységét. A tanu a védő kérdéseire még elmondotta, hogy a Resica-művek 1924-ben az általános gazdasági válságig kiűnő körülmé-

nyek között működött, a gazdasági válság következtében azonban eladósodott és 400 ezer holland forint adóssága volt. Constantin Orghidan elmondotta még, hogy 1924-ben a Resica igazgató tanácsában többek között Stirbei herceg, Nae Stefanescu, Kaufmann Oszkár, Veit és mások voltak.

Orghidan mérnök kihallgatása után Banescu ügyész közölte, hogy Lupu N. dr. orvosánár ajálráásával ellátott orvosi bizonyítványt kapott, amely azt igazolja, hogy Malaxa N. tanu beteg. Rövid szünet után Murgaseanu ügyvédet, a vádlott által javasolt tanut hallgatták ki, majd Petre

Churchill és Cross miniszterek érdekes kijelentései az angol alsóház előtt

Anglia újra üzembehelyezi a megsérült hajóit

Londonból jelentik: Az alsóház kedd délutáni ülésén Winston Churchill a képviselők meleg ünneplése között betértesztette a tengerügyi hivatal „jelképes költségvetési előirányzatát”. Arra kérte a házat, hogy kivételesen adja meg számára azt a bizalmat, hogy csupán „jelképes” költségvetést mutathasson be. Elmondotta ezután, hogy az 1939-es esztendő végéig a németek különböző okok következtében elvesztették tengeri haderejük felét, pontosabban: 35 egységet. Churchill ezután kijelentette, hogy Anglia rendelkezik azokkal az eszközökkel és ellenszerekkel, amelyek a mágneses és másfajta aknák veszélyét kiküszöbölhetik. A kereskedelmi tengerészettel kapcsolatban heves szavakban kelt ki az angol tengerügyi hivatal első lordja a német módszerek ellen, melyek a kereskedelmi és semleges hajók megtámadása során állandóan megsértik az eddig jennálló szabályokat. Ezután kifejtette, hogy Anglia óriási erőfeszítéseket tesz, hogy a légi bombázások által megsérült hajókat ismét üzembe helyezhessék. Bejelentette, hogy a torpedó által meg rongált „Barham” nemsokára ismét kifut a tengerre. Azonkívül a mágneses aknák által megsérült „Nelson” ugyancsak rövidesen elfoglalja helyét a haditengerészet egységében. A háború óta a „Royal Oak” és „Courageous”, valamint az előbb említett két hajón kívül egyetlen más nagy tonnatartalmu hajó sem sérült meg és nem süllyedt el.

Az alsóháznak az ostromzárról folytatott vitája során Sir Alfred Cnock tábornok, képviselő megemlítette, hogy Amerika kivitele a következő 13 semleges országba, úgymint: Olaszország, Szovjet-ország, Magyarország, a négy balkáni, a három Skandináv-állam, Belgium, Hollandia és Svájc felé 1938. utolsó négy hónapjában 35 millió font volt, míg 1939. utolsó négy hónapjában 52 millióra szökkenett fel. Holott ugyan ebben az időszakban Amerika kivitele Angliába és Franciaországba 60 millió fontról csupán 67 millió fontra emelkedett. Megkérdezte, hogy mit tesz a kormány eme fejleményekkel kapcsolatban.

Roland Cross, a gazdasági hadviselés minisztere így válaszolt:

— Nincs okunk feltételezni és logcímünk sem, hogy az ostromzár kijátszásával gyanúsítsuk az érintett európai országokat, egyébként a semleges országokba irányított amerikai kivitel leggondosabb ellenőrzésünkön megy át. (Reuter).

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

Ma utoljára kettős műsor:

I. **Négyen a becsületért**

Lorette Young és Richard Greene-vel.

II. **A sivatag réme**

Izgalmos cowboy film Gene Autry-vel.

Előadások: 5, 7, 15 óra és 8.30.

HOLNAP PREMIER!

Az évad legnagyobb romantikája

Ha eljön a holnap

Egy halhatatlan szerelem grandiózus története, a filmművészet felejthetetlen és csodás kettőssével:

Charles Boyer és Irene Dunne-vel

Svájcba megy Sumner Welles még a berlini útja előtt

Róma. A Stefani-ügynökség jelentik: Sumner Welles amerikai külügyi államtitkár tegnap két órán keresztül tanácskozott Ciano gróf külügyminiszterrel, majd délután Philipps amerikai nagykövet társaságában Mussolininél jelent meg. A fogadtatásnál jelen volt Ciano gróf külügyminiszter is. Az amerikai külügyi államtitkár már ma délután elhagyta Olaszországot, Berlinbe folytatja útját.

A Havas ügynökség jelentik: Sumner Welles, akit március elsejére várnak Berlinbe, római politikai körök tudomása szerint egy vagy két napig előzőleg Svájcban fog tartózkodni. (Rador).

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sörgőnyelv: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre: 840 lei // Negyedévre: 210 lei
Félévre: 420 // Egy hónapra: 70.

„Békebeli” humor

Az utóbbi időben felbukkant a lapok hasábjain egy új rovat: a háborús humor. Kicsit fanyar örömmel fogadtuk, mert még élénkben él legtöbbünk emlékeiben egy idő, amikor — nem is olyan régen — már napi rovat volt az. Azzal a különbséggel, hogy akkor a kőszármak tüzzszóróknak rövid hétköznapijait termelték a katonák, de főleg a „hinterland” számára egy-egy mosolyt fakasztó történetet, most pedig a különböző betonfedezékes vonalak vészterhes, leselkedő csöndjéből szállnak fel itt-ott ezek a reaktívák, adomák. Bár szívesen nevetünk rajtuk, mert egy kis struccpolitikával még mindig a béke illúzióját hozza vissza, de azért — reméljük — hogy egy kis változatosság is jól fog azért érni. Megköszönjük hát egy pár békebeli viccet, ahol ne a tankokkal, ágyukkal, gépfegyverekkel viaskodó, ezerféle fénytől remegő ember játsza a háborút, hanem a fogaimak több-értelműségétől még távol álló gyerekek és — legyünk enyhék — a naiv ember.

Pistike anyjának hatalmas orgonacsokrot hoznak. Pistikének, aki négy éves, nagyon tetszik a virág, mert azelőtt sosem látott. Csöndesen ólnézi egy ideig, aztán megszólal: „Mondd, anyukám, mikor fog már ez az orgona megszólalni?”...

Pistike vágyalnak netovábbja az udvar, ahol a házmeztérnyerekek hancuroznak nap-nap után futbalozva, zsvány, pandur és más izgalmas játékokat játsza. De anyja, hol ezért, hol azért nem enged be. „Veszett kutya van bent” rázza le egyszer a szűrtáva bámoló gyereket. „Ugyan, anyukám — türelmetlenkedik öntudatosan a gyerek — engem nem bánt, mert velem nem veszett össze!”

Pistike hallja, amint szülei arról beszélnek, hogy egy ismert orosz hó emigrációban halt meg. Tünődik egy darabig, majd hirtelen megszólal: „Mondd, apukám, milyen betegség az az emigráció?”...

És végül egy „felölt” vicc:

Egy ur beállt egy szabóhoz: „Szereznék egy esztély ruhát, csináltatni. Fekete zakót, szürke csikos nadrággal.” A mester nincs a műhelyben, a segéd hozza a divatlapot és rámutat egy irakkra: „Ezt tessék megcsináltatni, ez nagyon szép!” — „De hiszen ez egy irakk és én zakót kértem!” — A segéd totyább lapoz és megáll egy zsakettnél: „Hát ekkor ezt tessék”. — „Ez meg egy zsakett” — türelmetlenkedik az ur. A segéd nem hagyja magát zavartatni és egy ázmokingot mutat a már nagyon méltatlankodó vevőnek, végül egy felsőkabátot állapodik meg. „Az isten áldja meg — kiabál most már dühösen az ur — hát nem látja, hogy az kabát?” Mire a segéd sztoikus nyugalommal felel: „Igen ám, de alatta egy zakó van!”

— IDŐJÓSLAT. A hőmérséklet emelkedése várható!

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 998, London 17.61 háromnegyed, Newyork 446, Brüsszel 75.35, Milánó 22.52, Amszterdam 237.20, Berlin 178.80, Szófia 550, Belgrád 10.00, Bucuresti 8.35.

— MÁRCIUS 9-ÉN BESZÉL MUSSOLINI. Rómából jelentik: Mussolini március 9-én a fasiszta nagytanács ülésén beszédet mond az élelmiszer és Olaszország ellátásának problémáiról. (Curentul)

— Letartóztatások Zágrábban. Belgrádból jelentik: Az Avala ügynökség jelenti: Zágrábban szélsőséges szervezetekhez tartozó egyéneket fogtak el, köztük Stefan Bucit és Emil Budek ügyvédet, a Hrvatski Narod című lap kiadóját. A zágrábi lapok megállapítása szerint a letartóztatottak zavart akartak kelteni a lakosság körében a horvát-szerb egyezményvel kapcsolatban.

— Mária Anna főhercegnő hirtelen halála. Budapestről jelentik: Albrecht főherceg nővére, Mária Anna főhercegnő, Elias Bourbon párizsi herceg felesége, aki unokája keresztelésére szombaton Lausanneba érkezett, ott váratlanul meghalt.

— Tudomásul vette a kultuszminisztérium az új bucuresti-i főrabbi megválasztását. Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium hétfőn tudomásul vette dr. Alexandru Safran főrabbi megválasztását. A főrabbi az ókirályságbeli zsidók s a bucuresti-i hitközség vallási ügyeinek legfőbb vezetője lett.

— Nász készül a magyar kormányzó családjában. Budapestről jelentik: Vitéz nagybányai Horthy István miniszteri tanácsos eljegyezte Edelsheim-Gyulay Ilit, Edelsheim-Gyulay Lipót leányát.

— MEGEGYEZÉS AZ „ASAMA MARU” NÉMET FOGLYAINAK SORSÁRÓL. Tokióból jelentik: Taní helyettes japán külügyminiszter és Craigie tokiói angol nagykövet véglegesen megegyeztek az „Asama Maru”-n elfogott 21 német alattvaló sorsáról. A megegyezés szerint az angolok a foglyok közül 9-et kiadnak. Politikai körök szerint a megbeszéléseken más aktuális kérdéseket is megvitattak.

— A párisi nemzeti színház művészgárdájának közép-európai vendégzereplése. Budapestről jelentik: A Comédie Française művészgárdája közép-európai utia során március 15-én Budapestre érkezik, ahol néhány napon át előadást tart. A francia együttes első ízben fog látszani a magyar fővárosban.

— Vihar és árvíz pusztít Törökországban. Ankarából jelentik: Rendkívül heves vihar seprert végig a napokban Aqualik-tartományon. Több házat megsemmisített, míg egy hatvan tonnás görög hajót a part sziklához vert. A Geyhan-folyó kilépett medréből és számos falut, valamint nagykiterjedésű mezőseket öntött el. Az anyagi kár igen nagy.

AZ URANIA-MOZI VICCOLIMPIÁSZÁRA

beküldött pályázat a „Férfi közbeszól” c. sláger-vígjáték bemutatása alkalmával:

Válóperit tárgyalás a törvényszéken. A felek nagyban osztozkodnak és sehogysem tudnak megegyezni. Az asszony végül határozottan kijelenti:

— Ragaszkodom a gyerekekhez és az autóhoz!
— Bocsanat, — szól közbe a férfi — az autót közösen szereztük!

Beküldte: Fischer Mihály, Str. Ciontea 16.

— Osztrák emigráns asszony öngyilkossága Budapest. Budapestről jelentik: A Dunapalotához tartozó penzió egyik szobájában Wolff János emigráns osztrák földbirtokos 47 éves feleségét eszméletlenül találta. Megállapították, hogy nagyobb mennyiségű veronált vett be és súlyos állapotban szállították be a Parkszanatóriumba. A Wolff-házaspár december elején érkezett Bécsből Budapestre, ahol visszavonultan éltek. Valószínű, hogy nem tudtak hozzájutni ausztriai követeléseikhez s a feleség ezért követett el öngyilkosságot.

— „Fehér Könyv”-et ad ki a párisi lengyel kormány. Londonból jelentik: Az Evening Standard közli, hogy a párisi lengyel kormány Fehér Könyvet ad ki, amely rendkívül érdekes jelentéseket tartalmaz az egykori berlini és moszkvai lengyel követek részéről. Különösen érdekes az a jelentés, amelyet a moszkvai lengyel követ küldött a múlt év szeptember 3-iki, Molotovval folytatott megbeszéléséről.

Interjú Afrikában

— ...és milyen emlékek vannak felsegednek a fehér emberekkel kapcsolatban?

— Kedves, de különösen fájalmas emlék az, amikor a tábornok a hadiküldetést a mellemre tette...

— Vihar a Fekete-tengeren. Isztambulból jelentik: A Fekete-tengeren hatalmas vihar dühöngött, amely Törökország partjain jelentős károkat is okozott. A halászbárkák csak a legnagyobb nehézségek árán menekülhettek a kikötőkbe. Hét halász nyomtalanul eltűnt, valószínűleg a vihar áldozata lett.

— A MAROSPARTI KIOSZKBA LESZ AZ IDÉN A SOROZÁS. Az aradi rendőrség katonaiügyi osztálya közli az érdekeltekkel, hogy az 1919-ben születettek sorozása nem a városházán, hanem az Eminescu-parkban levő kioszk-épületben történik meg.

— János Zsigmond fejedelem 400-ik évfordulója. A jelen év nagy esztendeje az unitáriusoknak. 1940. július 7-én 400-ik évfordulója lesz János Zsigmond születésének. János Zsigmond transilvaniai fejedelem történeti egyénisége felbecsülhetetlen erkölcsi és eszmélet érték nemcsak az unitárius történelemben, hanem Transilvania, sőt a világtörténelemben is, mert János Zsigmond volt az első uralkodó, aki a vallásszabadságot biztosította s ezzel Transilvaniát s maga magát is világtörténelmi jelentőségre emelte. Az Unitárius Irodalmi Társaság múltó módon akarja a nagy évfordulót megünnepelni és nagyszabású emlékműnépítést készíttet elő az évforduló napjára, július 7-ikére.

— FELFALTÁK A FARKASOK A DOHÁNY-CSEMPÉSEKET. Belgrádból jelentik: Négy dohánycsempészt Montenegró nyugati részén farkasok támadtak meg és felfaltak őket.

— Aradiak sikere a magyar nótapályázaton. Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Magyar Dalirodalmi Társaság hónapokkal ezelőtt erdélyi tárgyú magyar nótaszöveg-pályázatokat írt ki és ezeknek a pályázatoknak beküldési határideje nemrégiben járt le. A társaság szakértő zsürije most döntött a beküldött pályamunkák felett és kiosztásra került három aranyérem, mint első díj, négy ezüstérem (II díj), 5. bronzérem (III díj) és 24 oklevél, valamint 36 dícséret (IV-V díj). A pályázaton aradiak közül is számosan vettek részt és ezek közül Boros Andrást, Göckel Alfrédot, dr. Mezev Zsigmondot oklevéllel, Lászlóné-Prohászka Elvirát, Bogdány Istvánt, Gellért Lászlót, az Aradi Közlöny munkatársát dícsérettel tüntették ki jólsikerült dalszövegeikért.

— Székely népi ritkaságok a Kölcsey Életiskolában. Az székely nép életrevalóságának eredetisége és ötletessége nemcsak irodalmunkban jut kifejezésre, hanem kézügyességének munkáiban is, melyeket összegyűjtött és a tudomány feldolgozására alkalmassá tenni a néprajzi gyűjtemények hivatása. Erdély több székelylakta városában vannak ilyen néprajzi múzeumok, melyek értéke jóval több a szórakoztató érdekességnél, mert a népek és egyes emberek fejlődéséhez szükséges önismeretre oktatnak. A transilvaniai székelylakta városokban összegyűjtött gazdag anyagot fogja ismertetni ma este a Kölcsey Életiskola dobogójáról az Aradi Közlöny közíró-felelős-szerkesztője, Sz. Jakab Géza, hogy az abban megnyitkozó testi ügyesség és leleményes eredetiség is jó magyarázatát adja a székelység évszázados megmaradásának és jövőbeli hivatottságának. Nemcsak a városokban élő székely magyarokat fogja érdekelni ez a történeti-néprajzi előadás, hanem a benszülőtteket is, mert Jakab Géza szerkesztő tolla megszokta, hogy az eseményeket a történelmi filozófia egyetemes szempontjaiból mérlegelje. Este 9 órakor kezdődik az előadás a közművelődési palota kiállítási termében és ingyenes a meghallgatása mindenki számára.

Vaddisznó

érkezett KOZMA fűszerüzlet, a lutheránustemplommal szemben.

— A gróf Széchenyiné-valutabünpör utabbi fejlemény. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék legutóbb tárgyalta Vas Gáspár és felesége büntnyét. Vas Gáspár az emlékeztetés gróf Széchenyi Bálintné-féle valutabünybe keveredett és említett letartóztatásba került. A vádirat szerint a Markó-uccai fogház egyik őrt feleségéhez küldte egy levéllel és abban kérte, hogy husz pengőt adjon át az őrnök. A fogház-őr feleletére vesztegetés címén indult meg az eljárás a Vas-házaspár ellen. A tárgyalás során Vas azzal védekezett, hogy a pénzt nem a fogházörnek akarta adni, hanem élelmézés céljaira kérte. A törvényszék Vas Gáspárt egyhávi elzárásra ítélte, feleségét pedig felmentette.

— BYRD ADMIRÁLIS NAGYJELENTŐSÉGÜ FELFEDEZÉSE. Washingtonból jelentik: Byrd admirális közölte, hogy a Csendes óceán délkeleti sarkvidékének partjait, amelyeket számos kutató 166 esztendőn keresztül hiába keresett, felfedezte.

— Szociális Misszió Jótékonycéhu kávédeli, utánja február 28-án d. u. fél 6 órakor a Kolping-teremben. Str. Bratlanu 2-4. sz.

— Háromhavi elzárás életveszélyes fenyegetésért. Az aradi törvényszék ma távollétében háromhavi elzárásra ítélte Horváth István radnai munkást, aki életveszélyesen megfenyegetett egy radnai magántisztviselőt, Horváth az elmúlt évben ittas állapotban beállított a radnai köbánya-hivatal irodájába, ahol Butariu Virgil magántisztviselőt inzultálta, majd életveszélyesen megfenyegette. A törvényszék vétkesnek mondotta ki a munkást, aki a tárgyaláson nem jelent meg és háromhavi elzárásra ítélte.

— Családi tragédia Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap érkezett híre annak, hogy dr. Szende Péter Pálné, az Ingatlan Bank volt igazgatójának felesége Svájcban öngyilkos lett és meghalt. Amikor a halálhírt közlötték az uriaszony édesanyjánál, özvegy Halom Dezsőnével, az Ingatlan Bank alapító vezérigazgatójának özvegyével, az idős uriaszony idegrohamában megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították egyik budapesti szanatóriumba.

Meghalt Fritz Béla nyugalmazott postafőtiszt

Váratlan haláleset híre terjedt el kedden a korai délelőtti órákban Aradon. A város egyik közszereplőjében álló férfinak: Fritz Béla nyugalmazott postafőtiszt hűnyit el Kolozsváron, ahol napokkal előbb súlyos műtéten esett keresztül. A haláleset híre nemcsak az elhunyt kiterjedt rokonságát döntötte gyászba, hanem Fritz Béla barátainak nagy táborát és számtalan tisztelőjét, hiszen mindenki szerette és becsülte Fritz Béla, aki évtizedeken keresztül a város polgáraitak megelégedésére látta el felelősségteljes tisztségét az aradi főpostán. Jólelkű, rendkívül korrekt embernek ismerte mindenki és halála mély séges részvételei keltett városzerte.

Fritz Béla 65 esztendősen korábban távozott az élők sorából. Halálának tragikumát növeli, hogy nem ott, honában érte utól a halál, hanem Kolozsváron, ahová aggodó családtagjai szállították, amikor a veszélyes és súlyos betegség ágyának döntötte. Fritz Béla régebben panaszkodott orvosainak fájdalmairól és a sorozatos orvosi vizsgálatok eredményeképpen határozta el magát arra, hogy Kolozsvárra utazik, ahol műtétnek veti magát alá. A műtétet dr. Pop sebészprofesszor végezte az elmúlt hét szombatján és az a körülményeknek megfelelően jól sikerült. Az egyébként erősszervezetű Fritz Béla azonban legyengítette az operációs beavatkozás és hiába volt minden orvosi segítség, a fellépő szívgyengeség hétfőről-keddre virradó éjszaka súlyosbította állapotát. Már ekkor — a betegsége mellett tartózkodó hitvese — telefon-értesítést küldött az Aradon levő családtagoknak és közölte, hogy Fritz Béla állapota aggodalomra ad okot. Kedden reggel azután a szervezet felmondta a szolgálatot és Fritz Béla örök álmra hunyta le szemét.

Fritz Béla Aradon jól ismerték. Egészen fiatal korában hosszabb tanulmányokat tett Amerikában, majd amikor visszatért Európába, hazajött és csakhamar elhelyezkedett a postánál, ahol szakmáját és kitűnő munkásságát igen nagyra becsülték. Hivatálából vonult be katonának a világháború alkalmával a mint kapitány négy esztendőt töltött a fronton. A frontharcos tiszt több kitüntetést szerzett a háború folyamán, melynek közvetlenül a befejezése után szerezte le. Ekkor visszatért a postához, ahonnan néhány esztendővel ezelőtt nyugdíjba vonult és azóta csak családjának szentelte életét.

Fritz Béla halálát ösvényén kívül fia, Fritz Sándor, a lugosi textilgyár üzemelnéke vezetője, felesége, Stauher Vica, továbbá másik fia, Fritz László, a Goldschmidt-bank borosztályának igazgatója, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja. Az elhunyt halálát ágyához Kolozsvárra utazott mindkét fia. Edesanyjuk holttestét gépkocsin szállították Aradra, ahol előreláthatólag esütőtűkön helyezik örök nyugalomra.

Fritz Béla ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alábbi adományok folytak be: Schwartz Vilmos 200 lei, Perla gombgyár 500 lei, Goldschmidt-család 500, dr. Éles Géza és családja 300, Koch Dániel 200, Holló Zoltán 200, Lengyel Béla 200, Goldschmidt Bank tisztviselői 200, Eichner Ákos 200, Sándor Béla 200, dr. Kelemen Gábor 200, Weiszberger Gusztáv 200, Szgál Gyula 200, Dávidovics Miksa 100, Gróf. Nemes, Schwartz 100, Török Manyi 100, Ney István 100, Radó Gyula 100, Bloch Károly 100, Sziget Oszkár 100, Weiszberger Lipót 100, Raab Zoltán 100, Klein Sándor 100, Kardos Miklós 100, Schwartz Ármán 100, Lefkovits Ármán 100, Fischer Mór 100, Bornstein Rezső 100, Bornstein Sándor 100, Eisler Ede 100, Kardos Jenő 100, Kálmán Adolf 100, Jakab Gyula 100, Schauer Jac 100, Tasin Malvin 100, Dukász Imre és Laios 100, Kálmár József 100, dr. Goldzieher Albert 100, Messer Ferenc 100, Szegő Nándor 100, Vass Antal 100, Szántó István 100. — Weisz Zsigmond ravatalára: Menczer Oszkár és családja 100 lei.

— Lelőtte a vadőr az orvvadászt. Apata közszében, a Cerbul vadásztársaság vadőre, Molnár János, ellenőrző körútián észrevette, hogy az erdőben egy orvvadász garázdálkodik. Amikor ez meglátta az őrt, futásnak eredt. Molnár János a futó orvvadászt többször megállásra szólította fel és mert az nem állott meg, utána lött. A golyó a szerencsétlen ember fejébe hatolt és megölte. Az esetet jelenítették a timisoarai ügyészségnek, amely megindította a vizsgálatot.

— Nem szűnik meg a végrendelet érvénye, ha az örökösök vagyona egy részéről életében másként rendelkezett. Erdekés ügyben hozott döntést a cluj-i ítélőtábla. Házasítás kölcsönös végrendeletet készítettek, majd az egyik fél a vagyona egy részéről más, kép rendelkezett. Egy per kapcsán felmerült a kérdés, hogy visszavontnak és így megszüntetnek tekinthető-e a végrendelet? Minthogy az örökösök az örökösödési eljárás folyamán a kölcsönös végrendeletet elismerték, kimondotta a cluj-i ítélőtábla, hogy ily esetben a végrendelet érvényben marad.

— Átkulccsal lezárították az üzletét. Motlu Ilie Avram lantcsinálói kereskedő bejelentette a rendőrségnek, hogy a déli záróra ideje alatti valaki átkulccsal behatolt üzletébe és onnan egy vég szöveteit lopott el. A tettes kézrekerítésére megindult a nyomozás.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAIÓS gyógyosztár, Bulev. Regina Maria 8.
KAIN gyógyosztár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyosztár, Str. Goldu.

— Egy váradi háztulajdonos borzalmas balesete. Hálborzongató szerencsétlenség történt hétfőn délelőtti Váradon. Lukács László, a Decebal-ucca 43. szám alatti ház tulajdonosa favásárlási szándékkal meglátogatta Weisz Zsigmond fakereskedő telephét. Amikor dolgozóval kiment az uccára, megcsúszott a sikos járdán és oly szerencsétlenül bukott el, hogy nekizuhant az ott dolgozó favágó villanyűrésznek. A villanyűrész fogai jobbkarját érték el és az üzemből levő fűrész néhány másodperc alatt, akár mintha egy hasábfát dobta volna rá, lemeteszte Lukács László jobbkarját. A súlyosan vérző, szerencsétlen áldozatot azonnal bevitték a kórházba, ahol a csontokat amputálták. Lukács László állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Álarcosbál Lippán. A lippai „Doina”-dalkör szombaton este tartotta álarcos- és jelmezestélyét a Central-szálló nagytermében. Ez alkalomra a termel gyönyörűen feldíszítették amit a nagy számban megjelent közönség teljesen megtöltött. Szép volt a jelmezeselek felvonulása, mely után tánc következett a késő reggeli órákig. A jelmezben megjelentek közül a következőket sikerült feljegyezni: Pausch Ecaterina titoli, A. Stelca pék, Lukhaub Éva matróz, Hesz Etus titoli, E. Pardanszki cigány, Pausch Éva matróz, Stela Isfan cigány, Weszeli Alice pieretti, Sofi Andás parasztlány, I. Sárboyan paraszt, Zoe Munteanu jósnő, Viorica Bugariu német paraszt, Aurica Becicherean cowboy, M. Frinor paraszt, Stela Hodagiu cowboy. Kézdi Mancsi táncosnő, Matyi Ferdinándné török nő, A. Vánatu paraszt, Estélyi ruhában megjelent hölgyek: Rosu Gheorghené, dr. Ardelean Gheorghené, ing. Cassianné, ing. Marinné, dr. Parsch Egonné, Hutu Sahinné, Labasan Moisené, Doborghazinte, Duca Ioanné, Ferenczi Károlyné, Stámia Marioara, Molnár Emmi, Lucaci Liviusné, Lucaci Coriolanné, prof. Ostoin Miháiné, Weszeli mérnök, Hodagiu, Bugariu Ioanné, Lelescu, Popi Nestorné, c. Spranceanu, Isfan Octavianné, Lacs Ioanné, Mitru Gheorghené, Simon Traianné, Stamarean Constantiné, Rosu Iudít, Vasilescu Marioara, Aurica Bugariu, Băbu Maria, Stanilă, Onu Ica, Daina Eliz, Stoicovici Irina, Gábor Anna, III. Milovan. A jelmezverseny első díját Zoe Popi nyerte, míg a szavazat szerint Weszeli Aliz, Stela Hodagiu, Zoe Popi a sorrend szerinti nyertesek.

A nap humora

BIRO: Mit nyulált maga ennek az urnak az órásebében?

VADLOTT: A pontos időt akartam tudni.

BIRO: A pontos idő hat hónap...

*

— Milyen kár, kedves Iórt, hogy már egy évvel ezelőtt nem lőttek magukhoz ebédelni.

— Igazán, nagyon megtisztelő a véleménye, kedves mester. Ugy-e, kitűnő a kosztunk?

— Egy évvel ezelőtt ugyanis ez a kacsu valószínűleg még ehető korban volt!

— Akik megölt a lengyel összeomlás. Budapesti hírlapunk: Schreyer Ignác Antal 52 éves luxemburgi állampolgár egyik budapesti penzióban hétfőn megmérgezte magát és mire megtalálták, már halott volt. Kiderült, hogy szeptember közepén Lengyelországból menekült Budapestre és azóta a magyar fővárosban tartózkodott. Bucsúlevelében azt írta, hogy nagy kiterjedésű olajmező volt Lengyelországban, de mert az utóbbi időben nem tudott hozzájutni földeléhez és követeléseire, anyagi nehézségek keletkeztek és ezért követte el az öngyilkosságot.

— Újabb kerékpárlapás. Tegnap délelőtti újabb kerékpárlapás történt Aradon. Eddig még ismeretlen tettes ellopta Lovas Anton, C. Popescu-ucca 13. szám alatti lakos kerékpárját. — Miklós Béla, aradmegyei, Curtici községbeli lakos szekeréről valaki egy láda kockacukrot lopott el.

— A világsi Vörös Kereszt Egyet táncos teastélye. Tudósítónk jelenti: A Vörös Kereszt Egyet siriai fiókja nagyszabású táncos teastélyt rendezett a Central-szálló termében. A megjelent elit közönség egész a hajnali órákig maradt. Adamovici esperesné vezetésével nagyon szép és dus büfé áll a közönség rendelkezésére. Tombola és több meglepetés volt az estélyen. Sokat fáradoztak az estély érdekében Bozgan Ioanné és Popovici Petruné. A megjelent hölgyek közül a következőket sikerült feljegyezni: dr. Pop Simionné, Pop Smarandă, Popovici Lucretia, dr. Costa Gheorghené, Costa Doina, Adamoviciu Aureliu, Bozgan Ioanné, Penescu Ioanné, Nău Iosin, Onca Miháiné, Marian Simionné, Moldovan Eliza, Neagos Sabinné, Heretiu Viorica, Borlea Nuti, Mihalescu Florica, Parjol Marieta, Răzman Sofia, Mustafa Coriolanné, Nistor Maria, Moldovan Florica, Aglina Zenobia, stb.

— Eltűnt egy öreg siriai kovácsmester. Tudósítónk jelenti: Pár nappal ezelőtt Munerant Dimitrie siriai öreg kovácsmester elment az erdőbe, hogy fát szerezzen de napok óta hiába várták haza. Az a feltételezés, hogy aznap nagyon esett a hó a valószínűleg eltűnt és a nagy hidegben megfagyott. Keresésére indultak, de még a mai napig sem találták meg.

— Megjelent a „Vasárnap” februári száma. Az Aradon megjelenő erdélyi katolikus kultúrcsémle, a „Vasárnap” legújabb száma most jelent meg gazdag tartalommal, Megrendelhető Aradon, Str. Brajanu 2-4., Minorita Kulturháza.

— Koszorúmegváltás. Özv. Krausz Izidorné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alábbi adományok folytak be: Krausz József és neje 200 lei, Krausz Zoltán 100 lei, Schechter Boris 50 lei, Schechter Magda 50 lei, Stein József 100 lei, dr. Wolfner Gyula és neje 100 lei, Stein Sándor 200 lei.

Távirat.

Uj modellek!

Olcsó drak!

Menczer cipőruházban

Str. Metianu 4.

SZINHÁZ

„Utolsó tánc”

(Herczeg Ferenc vigjátékának bemutatója)

A prózairás magyar meszerének két esztendővel ezelőtt újabb színrehozott két évtizeddel ezelőtti szinpad szencziója, a „Kék róka” annyira mai, annyira szivüncszerinti igazi jó darab volt, hogy izgalmas érdeklődéssel, vegyes kíváncsisággal vártuk Herczeg Ferenc mostani alkotását. Mit mondhat nekünk — most — magunkról az illusztris szerző, akinek munkája az elmúlt két évtizedet is olyan frissen, fiatalosan bírta ki, ahogyan egyetlen szépasszonyt sem konzerválhat akár Elisabeth Arden világhírű kozmetikai műintézete sem? Hogyan látja az élezzemű, biztoskezü darabíró a mai társadalmi élet keresztmetszetét? Milyen erőfeszék kíváncsít jegyez fel csak azért, hogy éppen olyan időálló módon jutasson majd észébe a társadalomnak, újabb husz esztendő múlva, hogy ime, lássátok, kik voltakotok ti 1940-ben? — amint azt hosszú évekkel ezelőtt tetts...? Herczeg Ferenc ismét megtalálta azt a fájdalmas, helyesebben nevétséges és társadalmi be rendezkedésünk szánalomraméltó fogvatékosságát, amit majd odaállíthatnak idővel a késői utódok elé: ez voltál, lértél, ez voltál, asszony! A szerzetmetszet nem bántó, ellenkezőleg Herczeg Ferenc a humoros, a komikus — néha tragikomikus — oldalán fogta fel a kérdést és újait biztos mozdulattal helyezte oda a társadalmi berendezkedés pulzusára. Alaposan megvizsgálta a beteget, olyanú vált, mint az a kedélyes háziorvos, akit azért szeretnek betegek, mert arca örökre mosolygós és amikor azt hiszik, hogy a legbetegebbek vagyunk, akkor vidám és aranyos ötletével, még barackot is nyom a fejünkre... Herczeg Ferenc játszi könnyedséggel tapint rá a „beteg” elevenére, a négyfelvonásos vigjátékban egyszerű és biztos mozdulattal fejt ki a körkötőket, de ugyanakkor — hiszen nagyon régen ismeri a színt — nyomban mentséget is talál bajára, nem itéli el, mert nem tartja be az orvosi előírásokat, hanem jólelkűen még az egészségesek előtt, még azok előtt is, akiknek szentírás az orvos szava és nem tudják megérteni a könynyelműket — védi és a hátát tartja értük. A nagy író minden szava igazság, minden szereplője közülünk való hug és vér: ember. Műve: a szinpad technika-magaskiskolája.

A remek vigjáték felépítését tanítani kellene még kezdő, vagy már befutott írók részére. Felvonásvégei csattanóság, tapsra ingerlők... Ahogyan bemutatja a fiatalágért verekedő hervadó asszony kiládlmát a lőrtört, a táncért és a körülrajongottságért — egyszerűen szenális. Az első pillanatban látható, hogy ennek az asszonynak nem a szerelem kell, nem azért ül órákon át naponta a kozmetikai intézetben, hogy rájogóinak minél szebben adja oda magát.

Hogy a szerző gondolata az aradi szinpadon is érvényesülhetek, elsősorban Erényi Bóskének, az anya és a leánya kettős szerep briliáns alakításának érdeme. Ha eddig is sikere volt — jelentős sikere — Erényi Bóskének, akkor ezt a mai alakítását könyvelheti el talán a legnagyobbak közé. Olyan pompás tehetséggel, olyan művészi tudással, olyan könnyedséggel formázta meg a két ellentétes figurát, amiről csak a legnagyobb elismerés hangján írhatunk. A fiatalágért rajongó asszony, a tudásszomjútól eltelt ifjú-örög leány nagyszerű ábrázolásáért kevés köszönet volt a premier-közönség szűnni nem akaró tapsvihara. Elragadó alakítás volt — ezt látni kell.

A férfi szerepében Jávor Alfréd egészen hűszorően egy maszkban, mint alakításban kiválótt nyultott és Mészáros Béla, Felhő Ervin, Gömöri Emma — melyikről írjunk először — mindegyikük alakítás legjavával állottak közönségük elé és valóban pompás, kerek, jól készült előndással ajándékoztak meg a színpad nézőteret. Rajtuk kívül még Lenkey, Agai és Ungvári egészítették ki az együttest, amelyen meglátszott Mészáros gondos rendezői munkája. Maradéktalanul elsőrangú előadásban hozták ki Herczeg Ferenc új darabját nagyvárasi színpadunk értékei vele... (Idé-)

*

A KAMARA SZINHÁZ MÜSORA:

Szerdán este 9 órakor: Utolsó tánc, Herczeg Ferenc nagyszerű vigjátéka, amely a magyar fővárosban 120 előadást ért el. Főszerepben Erényi Böske, Gömöri Emma, Agai Margit, Mészáros Béla, Lenkey István, Jávor Alfréd, Ungvári Pál és Felhő Ervin. Ul. 25. 10. 60 és 100 leles helyárrakkal.

Csütörtökön és Pénteken szünöt.

Szombaton este 9 órakor: Utolsó tánc. Ul helyárrakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: Itten veled, szerelem, Rezes György nagy táncos operettje, a szerző vezényletével. — Déltűn 6 órakor: Itten veled, szerelem. — Este 9 órakor: Utolsó tánc.

SPORT KÖZLÖNY

A román Kupamérkőzések eredményei

A Kupamérkőzések küzdelmei hideg időben kedvezőtlen körülmények között folytak le. A Bucurestiben lejátszott Venus—Carmen mérkőzés eredménye 5:2. — Az U. Tricolor és FC Ploesti mérkőzést nem tartották meg. A temesvári Sp. Studentesc—CAMT mérkőzés eredménye 5:1. — A Kolozsváron lejátszott Victoria—Sodronvipar mérkőzés eredménye 5:2.

Bucurestibe hívják a török válogatottat

Bucuresti. A PRFA tegnap felhívást intézett a török labdarúgó szövetséghez, amelyben felajánlotta, hogy a török válogatott április 14-én Bucurestiben játsszék Románia együttesével.

A CAMT csapatát látja vendégül az AMTE a nemzeti bajnokság második tavaszi fordulóján

Az A) liga programja és a mérkőzések esélyei

A nemzeti bajnokság első csoportjában vasárnap már a második fordulóra kerül sor és most már kiegyenlített küzdelmek várhatók. Miután most már azoknak a csapatoknak is módjukban áll valamelyest pótolni a mulasztottakat, melyek az edzésben visszamaradtak. Az A) liga vasárnapi műsora a következő:

AMTE—CAMT
Sp. Studentesc—Juventus
Venus—Victoria
Rapid—UDR
Ripensia—Gloria CFR
Carpati—U. Tricolor

Aradon tehát az AMTE a timisoarai CAMT együttesét látja vendégül, azt a csapatot, amely az első héten saját otthonában maradt alul a Sp. Studentesc csapatával szemben. A CAMT vereségét az edzési hiány magyarázza, mert a csapat kitűnő erőkből tevődött össze és kemény ellenfele lesz a piros-feketeknek. Döntetlen eredménnyel mindkét csapat meg lehet elégedve, bár a hazai pálya az AMTE mellett szól. Összesen a CAMT 3:0 arányban nyert.

Bucurestiben három mérkőzést bonyolítanak le. A Sp. Studentesc—Juventus mérkőzés két jóformában lévő csapat összecsapását hozza, melynek győztesét megjósolni nem lehet. A Juventus

iskolázottabb játéksztílusát a diákcsoport megfelelő lendülettel pótolja. Most is döntetlenhez közeljáró eredmény alakulhat ki. Az őszi mérkőzés is 3:3 arányban döntetlenül végződött. A Venus a Victorát látja vendégül és szeretné az őszi vereség miatti csorbát kiköszörűlni. Erre minden reménye meg is van és 3—4 gólos Venus győzelem sem volna nagyobb meglepetés. Összesen a Victoria 2:1-re győzött. Hasonló a helyzet a Rapid—UDR mérkőzésén is, ahol a Rapid szintén „köszörűlni” akar, miután ősszel az UDR győzött. A Rapid szintén jó formában van és alighanem győz is, bár az UDR kemény diónak ígérkezik. Az őszi mérkőzést a resicai csapat 2:1 arányban nyerte meg.

Temesváron a Ripensia és a Gloria CFR találkoznak és ennek a küzdelemnek a honi csapat az esélyese. A Gloria CFR első edzését a Rapid ellen tartotta s bár a Ripensia sem készülhetett fel, nagyobb játéktudása révén okvetlenül megszerzi a pontokat. Az őszi mérkőzésen Galatiban 2:0-ra győzött a temesvári csapat.

Nagybányán a kolozsváron győztes U. Tricolor játszik a Carpati ellen. A Carpati hazai pályán veszedelmes ellenfél és hacsak nem játszik váratlanul gyengén a hazai csapat, úgy biztosan kell nyernie a mérkőzést. Összesen a Carpati győzött és pedig 3:0 arányban.

Huniade vezeti az AMTE—CAMT mérkőzést

Bucuresti. A nemzeti bajnokság második fordulójának mérkőzéseire a központi bíróküldő bizottság kijelölte a játékvezetőket. Az aradi AMTE—CAMT mérkőzést Huniade vezeti, akit az aradi közönség jól ismer. A játékvezető-küldés a következő:

AMTE—CAMT, bíró Huniade
Sp. Studentesc—Juventus (szombaton), bíró Emil Kroner.
Venus—Victoria, bíró Tope Ionescu.
Rapid—UDR, bíró Ceauoreanu.
Carpati—U. Tricolor, bíró Russu dr.
Ripensia—Gloria CFR, bíró Crutescu.

A hét tizenegye

Az egyik bucuresti-i sportlap a vasárnapi első forduló után összeállította a hét legjobb csapatát, amely a következő:

Eichler — Petrescu, Lengher — Vintila, Juhász, Moldoveanu — Sipos, Bogdan, Humis, Bodola, Gica Popescu.

O Homoródy-Hehs Béla sikere. Budapesten válogató törvívó-versenyt rendeztek, amelynél az Aradról elszármazott Homoródy-Hehs Béla sikeresen szerepelt és a nagy konkurrenciában a legjobbak között a harmadik helyen végzett. A vereségek eredményei a következők: 1. Hátszeghy 7 győzelem, 2. Zirczy 6 győzelem, 3. Homoródy Béla 5 győzelem, 4. Maszlay Lajos 5 győzelem, 5. Bedő 5 győzelem, 6. Palócz 4 győzelem, 7. Berzsenyi 2 győzelem, 8. Pesthy 1 győzelem, 9. Összesen 1 győzelem.

O Bucurestiben rendezték meg a Dinu Cesianu kupáért kiírt párbajtörvívó versenyt. Győzött Reiciu őrnagy, Gr. Neculcea és C. Atanaziu előtt.

O A magyar bajnokságban vasárnap a következő mérkőzéseket bonyolítják le: Ujpest—Kassa, Gamma—Bocskai, Hungária—Elektromos, Kispest—Taxisok, Haladás—Ferencváros, Szolnok—Törekvés.

A Bologna nyerte az olasz rangadót

Róma. Az olasz bajnokság hatodik tavaszi fordulóján bonyolították le a Bologna—Genova rangadót, amely előbbi győzelmével végződött. A bajnokságban tehát a Bologna vezet 30 ponttal, mögötte a sorrend: Ambrosiana 28 p., Genova 28 p., Lazio 25 p., Torino 23 p., Juventus 23 p. A vasárnapi eredmények az alábbiak: Lazio—Bari 5:1, Novara—Milano 2:0, Bologna—Genova 2:1, Fiorentina—Juventus 0:0, Triestina—Liguria 3:1, Torino—Venezia 0:0, Ambrosiana—Roma 2:1, Modena—Napoli 0:0.

A magyar NB állása:

1. Hungária	15	10	3	2	40:19	23
2. Kispest	15	15	2	3	46:22	22
3. Ujpest	15	9	4	2	31:18	22
4. Ferencváros	15	10	0	5	42:24	20
5. Szeged	15	9	2	4	32:24	20
6. Törekvés	15	8	2	5	27:25	18
7. Elektromos	15	7	3	5	28:30	17
8. Bocskai	15	7	2	6	23:35	16
9. Szolnok	15	7	0	8	23:26	14
10. Gamma	15	6	2	7	18:27	14
11. Haladás	15	6	1	8	27:34	13
12. Taxi	14	4	1	9	23:36	9
13. Kassa	15	3	2	10	17:48	8
14. Nemzeti	26	2	0	24	15:24	4

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 19.50: Radio-Románia 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m.) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám GSA (48.50 m.) GRX (30.96 m.) 22.15: Reichsender Böhmen 23.45: Pozsony 23.45: Belgrad (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztercebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strasbourg (349.3 méter)

SZERDA, FEBRUÁR 28.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Részletek Wagner műveiből lemezek. 13: Könnvű zene lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Énekek és gyermekdalok lemezekről. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásajentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Szláv szvittek lemezekről. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Dr. Aurel Voina előadása. 20.15: Kamarazene 20.45: Hírek. 21: A rádió szalonzenekara. Margareta Vasilescu Dejana énekszámával. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Dinu Lipati és Madeleine Cantacuzino kétzongorás műsora. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Rendőrzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Híres kereskedők. Kislégi Nagy Dénes dr. előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásajentés, hírek. 18.10: A rádió szalonzenekara. 19.45: Szülők és átöröklés. Szabó Zoltán dr. előadása. 20.15: Hírek. 20.25: Nvertes fizess. Rádiójáték egy felvonásban. 20.55: Rádió a rádióról. 21.05: Hangversenyismertetés. 21.10: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek, időjárásajentés. 23.10: Farkas Béla cigányzenekara. Kalmár Pál énekel. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Filmdalok lemezekről.

Budapest II. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 19.45: Veress Károly cigányzenekara. 21: Hírek. 21.25: Tánclemezek. 22.10: A hírlapok őskora. Hubay Ilonka dr. előadása. 22.35: Időjárásajentés.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 29.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Mussorgskij, Borodin és Rimsky-Korsakow lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásajentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Francia szvittek lemezekről. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.55: Pan M. Virescu előadása a román népi költészet vitézségéről. 20.10: Ion Filionescu spanyol műveket zongorázik. 20.35: Em. Ciomag ismerteti a szimfónikus hangverseny programját. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonica szimfónikus hangversenye. 22: Hírek, sportközlemények. 22.15: A zene folytatása. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Ulbrich Hermin gordonkázik, zongorakisérettel. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálsajentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásajentés, hírek. 18.15: Gazdasági előadás a tejről. 19.45: Hanglemezek. 20.15: Hírek. 20.25: A költő gyermekéhez. Elmondja Rainay Gábor. 21: Utrv Anna és László Imre magyar nótákat énekel, kíséri Oláh Kálmán és cigányzenekara. 21.55: Külügyi negyedóra. 22.10: Siegfried Grundeis zongorázik a magyar—német művész csere keretében. 22.40: Hírek, időjárásajentés. 23.10: A Chappy Táncczenekar játszik. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25: Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 17.15: Szórakoztató hanglemezek. 18.15: Paksy Jenő és Gál Imre magyar nótákat zongorázik. 19.45: Angol nyelvoktatás.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tizenkét—negyven százalékkal emelik a vasút kiviteli szállítási díjszabását

Röviden már megemlékeztünk róla, hogy a legfelsőbb szállítási tanács a vasút kiviteli fuvardíjainak emelését határozta el. Ezt az intézkedést azzal a szükségességgel magyarázzák, hogy a CFR a legjobb feltételek mellett kell, hogy eleget tegyen a megnövekedett forgalom követelményeinek. A vasutnak többlettjövédelmre van szüksége, hogy megfelelő szállítási eszközöket bocsásson a megnövekedett forgalom rendelkezésére. Tudvalevőleg romániai termékek iránt külföldön nagy kereslet nyilvánul meg, ezek külföldi ára egyre

emelkedik, így tehát alkalmasnak látszik az idő arra, hogy a szállítási díjakat a megnövekedett árak színvonalára emeljék.

A legfelsőbb szállítási tanács legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy döntött, hogy a gabonaneműek kiviteli fuvardíjának kivételével az összes árucikkek kiviteli szállítási díjszabását emelik. Ez az emelés 12 és 40 százalék között mozog. Megemlítendő, hogy az említett emelések nem drágítják a megélhetést, mert a fuvardíjtöbbletet a külföldi importőrök viselik.

Megtörtént a Petrol Block vállalat átszervezése

A német érdekeltségű vállalat jelentősen fokozza termelését

Annak idején megemlékeztünk róla, hogy német érdekeltség kapcsolódott be a Petrol Block vállalatba. Ennek újraszervezése Ottó Gransch vezetésével follik. A vállalat petroleumfinomítóját új gépekkel egészítették ki és ez néhány nap múlva megkezdte működését. A petroleumfinomítót dr. Gheorghe Sava vezeti, aki eddig a Steaua Romana alkalmazásában állott, míg első munkatársa dr. Dobrescu mérnök, aki eddig a Dacia Romana vállalatnál működött.

A termelés fokozása érdekében érvényesíteni akarják azt a szerződést, amely a Petrol Block és az I. R. D. P. vállalat között már régebben fennáll és ennek értelmében működésbe helyezik a Standard finomítót is, amelynek 500.000 tonna a feldolgozási képessége. Az em

lített hosszulejáratu szerződés alkalmazásával kapcsolatban az I. R. D. P. egész termelésének átszervezésével is foglalkoznak. Ez a termelés eléri a napi 42 vagont.

A bucurestii Excelsior című lap közli az alábbiakat: Mint ismeretes, a Petrol Block párisi fiókja 3400 tonna petroleum termék Franciaországba való bevitelére kapott engedélyt. A francia államtanács most ezt az engedélyt megvonta, arra a változásra való tekintettel, amely a vállalat szervezetében beállt. Így tehát a cég a szóban levő mennyiséget más országba exportálja majd. A francia államtanács egyébként elhatározta, hogy élénk figyelemmel kíséri a különböző vállalatoknál történő átalakulásokat és szükség esetén hasonló intézkedéseket léptet életbe.

Az erdélyi méhészek közgyűlése

Az Erdélyi Méhész Egyesület most tartotta meg évi rendes közgyűlését a vidéki tagok szokatlanul nagy érdeklődése mellett. A távolabbi vidéken lakó méhészek részvételét az EMGE mezőgazdasági kiállításával kapcsolatban engedélyezett utazási kedvezmények tették lehetővé. Az EME vezetőségének a közgyűlés elé terjesztett jelentése felölelte a méhészet minden számottevő működését. A közgyűlés iránt való érdeklődést fokozta az a körülmény is, hogy az egyesület az idén ünnepli meg fennállásának 60-ik évfordulóját és azt az idei nyár folyamán diszkozyűlés keretében fogja megünnepelni, amely alkalommal kiállítást és méhészeti kongresszust is rendez. Az ünnepségekkel kapcsolatban a nagyrendezőbizottság is most tartotta meg előkészítő nagygyűlését. A közgyűlést Pohl Béla elnök nyitotta meg. A megnyitóban visszapillantást vetett az egyesület 60 éves múltjára. Majd Török Bálint, alelnök, főtitkár terjesztette elő az igazgatóválasztmány 1939. évi működéséről szóló jelentését, amely szerint az egyesület 5 éves munkaterve keretében erőteljes propagandát fejtett ki a méhlegelők feljavítása érdekében. Vasúti kedvezményeket eszközölt ki a CFR-nél az egyesület a méhekkel vándorló méhészek számára. A méz minőségének védelme érdekében bevezette az EME a tagok számára a méz márkázását. Ezzel megvédi a valódi, tápduc és gyógyhatású mézet a hamisítástól. Hosszas, évekre terjedő utánjárás eredményeképpen az 1939. évben sikerült a méhészet megadóztatását töröltetni, úgy hogy 1939. évi április hó 1-től a méhészet külön adófizetés kötelezettsége alóli mentes. Súlyos csapás érte a Csikvármegyei méhészeket a lefolyt esztendőben. A jelentés szerint az erdőben a levéltetvek elszaporodtak és az általuk terjesztett mézharmatot a méhek méznek feldolgozva behordták a kaputárokba. A mézharmatos méz hamar megcukrosodott és annyira beszáradt a lépekbe, hogy azt a méhészek többet feloldani nem tudják. Ennek következtében sok méhcsalád pusztult el. Az EME ezt a kérdést az 1939. évben állandóan felszinen tartotta és tanácsok

kal látta el tagjait etéren. A méhészkultúra fejlesztése érdekében több ingyenes méhésztanfolyamot rendezett az egyesület Transilvania különböző vidékein, 10 méhészeti megfigyelő állomást tart fenn az egyesület a tudományos és gyakorlati vizsgálatok megejtése céljából.

Bővített terjedelemben és gazdag tartalommal adta ki az EME a lefolyt évben is hivatalos lapját, a Méhészeti Közönlvnt, amely az idén már az 55-ik évfolyamába lépett. A Méhészeti Közönlvny is jubilál ezévben.

A méhkaptár házilag való elkészítése céljából természetes nagyságu műhelyrajzot készített, a Transilvaniában legjobban bevált egyleti kis és nagy kaptár mintájára. Az egyesület a házsongárdi dűlőben tanulmány céljából méhészeti telepet tart fenn, ugyanitt rendezi tanfolyamait is. Az egyesület hivatalos helyiségét 1939. évben a Regală, volt Majális-ucca 16. szám alá helyezte át az EMGE új székházába. A tagszaporulatról, az 1939. évi mérleg és 1940. évi költségvetésről szóló jelentés elmondása után a közgyűlés véget ért és folytatólag az EME 60 éves fennállásának emlékére tartandó ünnepségek előkészítő nagybizottsága tartotta meg gyűlését. A nagy rendezőbizottság elhatározta, hogy augusztus hó utolsó és szeptember hó első napjain jubiláris ünnepségeket, diszkozyűlést, méhészeti kiállítást és kongresszust rendez. A kiállítást a Református Kollegium összes helyiségeiben akarja megrendezni. Az egyesület a kiállítást méhészeti, kertészeti, háziipari és népművészeti, valamint turisztikai, kisállat, fényképezési stb. csoportokra fogja osztani. A kiállítás tudnivalóit az egyesület az érdekelteknek kellő időben fogja tudomására hozni. A cluj méhésznapi alkalmával szakelőadásokat rendez az egyesület, a Magyar Színház diszlokádást tart és előreláthatólag a magyar dalos szövetségek is részt fognak venni.

Ulból szabályozták a bőrárak forgalmát. A nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagigazgatósága elkészítette annak a rendelettervénynek szövegét, amely a bőrárak forgalombahozatalát szabályozza.

A bolgár-jugoszláv együttműködés

Szófia (Rador.) A bolgár-jugoszláv kereskedelmi kamara megalakulása alkalmából a két ország kereskedelmi miniszterei beszédeket mondtak, amelyekben hangsúlyozták a gazdasági együttműködés rendkívüli fontosságát. Ennek az együttműködésnek kifejtésére szükség van.

A jugoszláv kereskedelmi minisztert későbbi kihallgatáson fogadta a bolgár miniszterelnök. A bolgár sajtó ünnepli a jugoszláv-bolgár barátságot, amely rendkívüli fontos tényezője a Balkán békéjének. Boris király Andrest jugoszláv kereskedelmi miniszternek a Szent Sándor rend első osztályu keresztjét adományozta.

Még ez év elején elkészül a Dnyeper-Bug csatorna

Moszkva. Kanteren mérnök, a Dnyeper-Bug csatorna építésvezetője a Pravdában írott cikkében bejelenti, hogy a csatorna-építési munkálatok javában folynak és a csatorna megnyitása valószínűleg ez év áprilisában lesz. Ez a csatorna összeköttetést jelent a Keleti-tenger s a Fekete-tenger között. A csatorna építésénél összesen 5 gőzű építést vették tervbe.

Megint ijembe helyezték az aradi FITA kötött-szövöttáru-gyárat. Az aradi FITA kötött-szövöttáru-gyár, amely még decemberben leállította üzemét és munkásait elbocsátotta, most közzölte az aradi munkafelügyelőséggel, hogy ismét elkezdte a munkát és munkásait újra alkalmazta. Annakidején a gyár nyersanyaghiány miatt kényszerült a munka beszüntetésére és most, hogy újból nyersanyaghoz jutott, a vállalat üzembehelyezte a gyárat.

Az idei lipcei mintavásáron Románia először vesz részt hivatalosan kollektív kiállítással. A kiállítást a Román Turisztikai Hivatal rendezi és Románia, mint turista-ország is bemutatásra kerül gyönyörű természeti szépségeivel. A mintavásárra 15 millió német márkát szavaztak meg üzletkötésekre, azzal a feltétellel, hogy ezek ténylegesen a mintavásáron jönnek létre és a vásár befejezéséig számított 3 héten belül lebonyolításra is kerülnek. Közlekedéstechnikai okokból a tervezett bucurestii-különvonat elmarad, viszont a mintavásár látogatói részére biztosították a lehetőséget, hogy utazási jegyeiket már külföldön beszerezzék. Ezeket az utazási iródok február 24-től kezdődően már ki is szolgáltatják.

A gyümölcsfák kárttevő címen az EMGE Irodalmi Szakosztályának kiadásában Török Bálint EMGE igazgató és Gyümölcsészeti Szakosztályi előadó tollából egy év leforgása alatt már a második kiadásban jelent meg e könyv, amely a kerttulajdonosok és gyümölcsstermelők számára nélkülözhetetlen útmutató a gyümölcsfák kárttevő ellen való védekezés terén. A házagpótló könyv első kiadása egy év alatt elkelt. A második kiadás lényegesen bővített kiadás, terjedelme csaknem kétszerese az elsőnek. A könyv az EMGE gazdaköri könyvtársorozatának a 2. számú kötete. A több, mint 100 kárttevő fejlődését és az okozott kárt magyarázó ábrával díszített könyv külön fejezetekben ismerteti a gyökértörzs- és ágpusztító, a galyakorn kívül élősködő levél, virág és termés pusztító kárttevőket. Részletes útmutatást nyújt az ellenük való védekezésről. A tudományos alapon, népies modorban megírt füzet ára a közönséges postai portóval együtt darabonként 15 lei. Megrendelhető az EMGE-nél, Cluj, Str. Regala 16. szám alatt, a füzet árának egyvideülleg való beküldése mellett.

Köszönelnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett és feleltethetetlen kislányunk, Dudika temetésén megjelentek, kis ravatalára virágot, vagy koszorút helyeztek, ezáltal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönet mond a gyászoló

Kresztics és Varga család

Legújabb jelentéseink:

Német kőolaj-tartályhajókat láttak a Jeges-tengeren!

Szovjetfutamadás indult Petsamón át is a finn ellenállás megtörésére

Helsinkiből jelentik: A finn csapatok kétségbeesett ellenállást tanúsítanak a Mannerheim-erődítmény második vonalában. Petsamótól délre 80 kilométernyire Hoovenjaervi vidékén véres harcok folynak. Amikor a finn csapatok kénytelenek voltak Koivisto szigetéről visszavonulni, levegőbe röpítették az összes ágyukat, illetve azokat, amelyeket a jegen nem tudtak elszállítani. A háború kitörése óta hivatalos megállapítás szerint Finnországban 500 szovjetorosz repülőgépet lőttek le.

A Reuter távirati iroda közli, hogy finn sítálpas járőrök a finn partokról német hajókat láttak megjeleni a Jegestengeren. A Petsamótól északra levő és be nem fagyott kikötőben német kőolaj-tartályhajókat is megfigyeltek. Általában megállapítható, hogy Petsamo környékén a szovjetcsapatok hatalmas arányú támadást indítottak és azok főképpen Salmijervi kikötő- és részbenközpont ellen irányulnak. (Rador).

Koivisto szigetét a finnek a legnagyobb titokban britették ki, így az oroszok még akkor is bombázták az erődítéseket, amikor azokban már egyetlen finn katona sem tartózkodott. Viipuri irányába legalább 200 ezer orosz katona halad. A 150 milliméteres orosz ágyúk Viipuri városát teljesen rombadőntötték, mivel a szovjetrepülő bombázásának hatása megsemmisítő volt. Koivisto-sziget elfoglalását a szovjethadserg nagyobb eredménnyel támadhatja a finn partokat. (Rador).

Itt írjuk meg, hogy újabb Rockefeller félmillió dolláros csekket küldött Hoovernek, a finn segélybizottság elnökönek és kísértő levelében hangoztatta, hogy a legmesszebbmenő áldozatokra is kész a finnek érdekében.

A nyugati kölcsönös felderítő repülő-„séták“

Párizsból jelentik: A Havas-ügynökség a nyugati katonai helyzetet a következőkben jellemzi: A légi tevékenység valamivel élénkebb volt. Végezetül egy francia állásokhoz közeledő járőr az önműködő fegyverek tüze szőjével szórt. Azok a francia repülőgépek, amelyek a német állások felett végeztek felderítő repülést, valamennyien visszatértek támaszpontjukra. A francia hírszolgálati ügynökség ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a francia katonai hatóságok által kiadott hivatalos jelentés megdönti a németek azon állítását, amely szerint egy francia gépet lelőttek volna. Ugyancsak élénk tevékenységet jeleztek ki a német repülő is. Az elmúlt éjszaka folyamán Franciaország északnyugati és keleti, valamint Páris környékén légiiradót rendeltek el. Amikor a párisiak meghallották a légielhárító utasításokat, azonnal az óvóhelyekre siettek. Az egyik német repülőre megkísérelte, hogy francia területen előrehaladjon. A rajt szétszórták, egy német gépnek azonban sikerült Páris felett elszállni, ami ebben az esetben első ízben történt meg.

A német távirati iroda a következőket jelenti a

nyugati arcvonalról: Az arcvonal több szakaszán kisebb összeütközések voltak. A német légi haderő egységei folytatták felderítő tevékenységüket francia terület felett. Légi harcra nem került sor.

A holland kormány sajtószolgálatja jelenti, hogy a keddre hajó éjszaka a holland partok felett, Am-

sterdam és Utrecht tartomány környékén több ismeretlen repülőgépet szállt el. (Rador).

A tengeri harcok újabb áldozatai

Londonból jelentik: Az angol tengerügyi hivatal hivatalosan közli, hogy a vasárnap zárt hétén 17 ezer 778 tonnátartalommal négy angol hajó süllyedt el, míg a semlegesek 26 ezer 628 tonnányi hajóteret veszítettek. Ebből 18 ezer 176 tonnát német tengerelhárítók pusztítottak el. Az elmúlt hé folyamán angol hadihajók 225 semleges hajót kísérték, anélkül, hogy támadás érte volna őket. (Rador).

Amszterdamból jelentik: A „Marv Lendsde“ nevű 4895 tonnás dán hajó sorsáról semmit sem tudnak. Valószínű, hogy a dán gőzös elveszett. (Rador).

Londonból jelentik: A „Clan Morrison“ nevű 5936 tonnás angol hajó aknába ütközött és elsüllyedt. Egy indiai matróz meghalt, 15 megsebesült. A legénység többi tagjait Anglia egyik keleti kikötőjében partra szállították.

Osloból jelentik: Az „Orizaba“ nevű német hajó, amely a norvég vizeken át akarta törni a brit blokádot, szerencsétlenül járt és elsüllyedt. Legénységét egy finn hajó mentette meg.

Chamberlain, Halifax lord és az angol hadügyminiszter Egyiptomba készül

Kairó. A Gazetta del Popolo jelenti, hogy CHAMBERLAIN miniszterelnök, HALIFAX külügyminiszter és SIDNEY hadügyminiszter. Weiles angliai útjának befejezése után Egyiptomba utaznak. (Stefani.)

Filoff bolgár miniszterelnök nyilatkozata a román-bolgár gazdasági viszony konszolidálásáról

A világsajtó általános közeledésről, ir a szófiai tárgyalások nyomán

Szófiából jelenti a bolgár távirati iroda: Filoff tanár miniszterelnök kedden nyilatkozott a sajtó képviselőinek és többek között ezeket mondotta:

— A nemrégiben elhangzott trónbeszédben BORIS király célzást tett azokra a tartós erőszítésekre, melyeket az ország gazdasági helyzetének emelése érdekében teszünk. Remélem, hogy Mitita Constantinescu szófiai látogatása nagy mértékben hozzájárul majd Romániával való gazdasági viszonyunk konszolidálásához. A szomszédos államok vezetőivel való személyes tárgyalások hozzájárulnak számos akadály kiküszöböléséhez és olyan légkör megteremtését teszi lehetővé, amelyben valamennyi ország vitális érdekei kielégítést találnak. Így azután nagy mértékben részesei lehetünk annak, hogy a béke ne csak a Balkánon, de egész Európában helyreálljon. (Rador.)

A belgrádi Vreme nagyobb cikkben foglalkozik Mitita Constantinescu pénzügyminiszter szófiai látogatásával és ezzel kapcsolatban a következőket írja:

— „Mitita Constantinescu szófiai utazásának rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak, annál is inkább, mert a román pénzügyminisztert a bulgár fővárosban rendkívül szívélyesen fogadták. Mindenekelőtt is a két állam gazdasági kapcsolatainak szabályozásáról van szó. Meg kell azonban említeni, hogy a politikai helyzet min-

denkor a gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi kérdések megoldásától függött. Szófiában és Bucarestben ennek a látogatásnak olyan figyelemmel szentelnek, amely meghaladja a megszokott gazdasági tárgyalások kereteit. Ez alkalommal kétségtelenül szoros kapcsolat létesült a két ország között és ez a tény politikai téren is nagy jelentőséggel bírhat. Ami Jugoszláviát illeti, ez az állam mindenkor támogatását fogja nyújtani ahhoz, hogy a Balkánon a béke biztosítva legyen.

A Politika ugyanezzel a kérdéssel foglalkozva, így ír: A szófiai gazdasági tárgyalások rendkívül nagy jelentőséggel bírnak. A látogatásnak mindkét fővárosban nagy fontosságot tulajdonítanak. A román pénzügyminiszter mostani újabb aprólékosabb tárgyalásokat készített elő.

Római jeletés szerint Mitita Constantinescu szófiai utazásával kapcsolatban a Giornale d'Italia azt írja, hogy ezzel a két ország közötti viszony megjavult.

A Kölnische Zeitung „Közeledés Románia és Bulgária között“ címmel ír a látogatásról és kiemeli azt a rendkívül szívélyes fogadtatást, melyben a román minisztert Bulgáriában részesítették. A lap végül megállapítja, hogy ezáltal nemcsak a gazdasági kapcsolatokat fejlesztették ki, de politikai téren is közeledés jött létre a két ország között. (Rador.)

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket az előre fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Mindenes szobalány állást keres, esetleg bejárónőnek megné. Cal. Aurel Vlaicu 31—33., apart. 13., Noctis. 990

ALKALMAZÁST NYER

Főzetűdő minden felvétetik. Str. Cosbuc 44.

Elsőjére szakácsnőt keresek. Bul. Reg. Ferdinand 33. 999

Bejáró-takarítónő és takarító napszámos asszony kerestetik. Pollák. Str. Gh. Lazar 23. 1003

Eves bizonyítvánnyal rendelkező, jól-főző minden felvétetik. Cim: Apponyi Testvérek cipőáruház. 987

Házmesterpár felvétetik. Cim a kiadóban. 991

Gyakorlott, ügyes futó biciklivel felvesszünk. Cim a kiadóban.

Ügyes, rendes, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Villában kétszoba, elő- és fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Str. Cuza Voda 39. 989

Elegánsan bútorozott, uccai, lépcsőházi 1—2 szoba fürdőszobával kiadó. Piata Catedralei 1. 984

Két bútorozott szoba, fürdőszoba- és konyahasználattal március 1., vagy 15-re kerestetik. Cimeket a kiadóba.

2—3 és 4 szobás lakás, valamint üzleti-helyiség kiadó. Str. Mărășesti 1. 982

Modern, jó beosztású, háromszobás lakás kiadó május 1-re. Str. Cosbuc 32. 971

ELLÁTÁS

Idősebb urú keres uricsaládnál szépen bútorozott uccai szobát a központban, teljes ellátással, fürdőszobahasználattal. Cimeket a kiadóba. 986

Nyugdíjas férfinak, vagy nőnek teljes ellátást adnék havi 2000 leiért. Cim a kiadóban.

VÉTEL-ELADÁS

Jóállapotban levő kőházat rézüsttel megvételre keresek. Cimeket „Rézüst“ jelígre a kiadóba kérek. 983

Házitelefon, még teljesen új, olcsón eladó. Érdeklődni Herziold Imrénél, minoritá-palota, vendéglő. 997

6x0,80 méter hosszú bádorgéptábla eladó. Bővebbet a kiadóban. 981

Magyar könyvtár. Színházi Életet veszék. Cim a kiadóban. 993

Ford-autó, csukott. 932 típus, eladó. Arad, Bul. Carol 36. 994

Varrógépet, jóállapotban levőt keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

INGATLAN

Az AMTE sporttelep mellett, a saroktól a második ház: 400 négyzetgö. rendkívül kedvező áron eladó. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLEK

Elveszett egy drótszörű foxi. A becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le a kiadóban. 988

Hathetes virágkurzust tartok március 1-től. Érdeklődni: Dávid Rózsi. Hunia kalapszalón, Metianu-ucca 2. Kérem a már jelentkezett hölgyeket csütörtök délig jelentkezni az órák meghatározásáért. 967

Zongorát, olcsót, keleti és belföldi szőnyeget, antik és modern ezüstöt, varrógépet, antik poharakat, antik bútor veszünk magas áron. Zalogcédlőjét olcsón hosszabbítjuk Zalogcédlőjét megvesszük. Vesszük ezüstöt, aranyat és teljes lakásberendezéseket. Tempo, Fischer Elz-palota.